

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitlér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, augusztus 1.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Szilágyi Dezső.
A balkáni hármasszövetség.
Szilágyi Dezső halála.
Megrótt királyi ügyészség.
Arverés Szelléné ellen.
Hat ember tűzhalála.
Zilahy szintársulata.
Kirabolt eszreppénztár.
Tárca: Apróságok Szilágyi Dezső életéből.
Csarnok: Két barát. Irta: Langenberg Miksa.
Fordította: Ritt Gyula.

Szilágyi Dezső.

(1840—1901.)

Arad, július 31.

Mint mikor derült égből lecsap a vilám, oly elementáris erővel sujtja az egész nemzetet az a szomorú hír, hogy Szilágyi Dezső nincs többé. Egy csillag hullott le a nemzet egéről, mely fényesen tündökölt. A magyar politikusok dics-csarnokában az első sorába illeszkedik ő, ki nagy tudományával, fényes tehetségével, mely gondolkodásával, politikai súlyával rányomta saját bélyegét arra a korszakra, melyben mint aktívpolitikus működni volt hivatva.

Kiterítve, holtan fekszik imár a nagy debatter, a kiváló parlamenti szónok, országgyűlésünk kimagasló alakja, a kinek fényes tulajdonságait a külföld is megcsodálta.

Az ő politikai működését pártszempontokból megítélni most a gyász órájában nem volna ildomos; de sokkal markansabb volt az ő egyénisége, sokkal erősebb volt az ő politikájának kihatása, semhogy akkor, a mikor az ő egyéniségét kell méltatnunk, a felett átsiklani lehetne.

Politikai szelleme, céljai nem nélkülöztek bizonyos talányszerűséget, magatartása, nyilvános élete, váratlan, meglepő fordulatokban gazdag volt, s különösen akkor, a midőn elhatározásai ugy ő magára, mint a közéletre nézve is döntő hatással voltak. Halálával is egy talányt hagyott megoldatlanul maga után hátra, azt tudniillik hogy miként illeszkedett volna bele közéletünk azon új rendjébe, melyet ő házelnöki tiszte és hatáskörében lassanként s mondhatni tervszerűen készített elő, midőn a kisebbségen levő gyanus jellegű s törekvő ellenzék obstrukcióját engedékeny magatartásával győzelemre juttatta.

Mi lehetett ezen eljárásának oka, mi lehetett célja, éppen oly talányszerű ma, mint a milyen rejtélyesek maradtak céljai a jövőre nézve.

A nevezetes férfiú hirtelen halálának éppen ez adja meg a legnagyobb jelentőségét és ez döbönt meg mindenkit aki e halál következményeivel számol, hogy a klerikális előnyomulás e bizonytalan és aggalmas korszakában, az Ausztriával küzdendő közgazdasági harcok előestéjén, midőn előreláthatólag nemcsak anyagi boldogulásunk, hanem a nemzeti függetlenségünk és államiságunk nagy érdekei

is kockán vannak — kidől az a vezéralak, aki rendkívüli tehetsége, bátorsága és óriási tekintélye révén egyedül lett volna hivatva a nemzet élére állani.

Egy hatalmas tölgnyt terített le a hirtelen halál, amilyenhez hasonló az ország kertjében nem volt. Nő-e majd utána egy hasonló fa, ki tudná megmondani. Az az egy bizonyos, és ez fájdalmas tudat, hogy még soká nem lesz ilyen.

Elszomorodva áll e ravatal előtt a magyar közvélemény, mely a kiváló férfiú életében gyakran ellentétesen bírálta meg politikai egyéniségét, de most, mikor örökre elnémultak ajkai, mikor végsőt lobbant a hatalmas ész, odateszi a koporsó lábához a gyászkoszorút, siratva benne hazánk nagyjainak egyikét, aki életében sokban járult ahoz, hogy a külföld is nagyobb tisztelettel adózott nemzetünknek és annak politikai jelentőségének. △

POLITIKAI HIREK.

A földadó revíziója. Lukács László pénzügy-miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melynek lényege az, hogy mivel az egyenes adók reformját tervezi s ezzel kapcsolatosan a földadó revízióját is meg akarja ejteni, ennek foganatosíthatása céljából kellő tájékozást akar szerezni azokról a körülményekről, melyek a jelenlegi adózatásnál észlelhető aránytalanságot okozzák. E végből megfelelő adatok beszerzését határozta el s az előtanulmányok sikere érdekében közreműködését kéri a törvényhatóságoknak is. A miniszter egyben intézkedett, hogy közegei az egyes törvényhatóságok területén tanulmányozzák a földadó észrevehető aránytalanságait.

TÁRCA.

Apróságok

Szilágyi Dezső életéből.

Mint a közélet terén működő minden nagy embernek, ugy Szilágyi Dezsőnek az élete is tele van olyan epizódokkal, a melyek élénk világot vetnek jellemére s a melyekből megalkothatjuk magunknak érzésének és gondolkodásának egész világát.

Szabadelvű volt Szilágyi érzésében és gondolkodásában, szabadelvű érzésének és gondolkodásának nyilvánításában, szavaiban és cselekedeteiben. A jogérzés és az igazság sziklaszilárd alapján állott. Megelevenedett benne újból Peturak alakja, a nemzetének igazait védelmező, de királyához hű magyar.

Most, hogy a „nagyerejű“-t lebirta a halál, megemlékezünk egyes epizódokról, a melyek Szilágyi Dezső egyéniségét, lángelméjét az életrajzok száraz adatainál sokkal jobban megvilágítják.

Az összeférhetlenségi törvényjavaslat tárgyalásának idején történt. Ismeretes Szilágyinak álláspontja az inkompatibilitási törvényt illetőleg. A lehető legszigorubbna kívánta mindig a javaslatot. Azt akarta, hogy ne találjon senki kibuvót a törvény alól.

— A ki képviselő, az legyen képviselője a magyarság nemzeti érzésének. Ez kizár mindennemű „gseftelést“. Már pedig a bankdirektori állásokat, jogtanácsosi tiszteket és más ilyesfélétet sohasem tartottam másnak, mint az országgyűlési képviselő jogi állásával és méltóságával össze nem egyeztethető üzérkedésnek. Biztosítani akarom a törvényt, hogy ennek intézkedése alól kibuvót ne találhasson senki. Megtisztul majd a parlament, megtisztul a demoralizált közélet levegője, — mondta egy olyan tanácskozás előtt, a melyet a szabadelvűpárt tartott a javaslatnak a képviselőházban való tárgyalását megelőzőleg.

Azt mondtuk róla, új Petur volt, a ki nemzetének igazait, alkotmányát megvédte minden irányban. Még felfelé is: a királyllyal szemben is. Nem vétett ezzel a köteles lojalitás ellen, de a magyarság róttá volna fel bűnéül Szilágyinak ha nem így cselekedett volna.

Mikor az egyházipolitikai javaslatokat tárgyalta, Szilágyi ő felsége elé terjesztette ezeket szentesítés végett. A király azonban vonakodott aláírni.

— Meg kell történnie, felséges uram, — mondta Szilágyi. — Így kívánja ezt Magyarország.

— Kell? — kérdezte hangsúlyozva s kissé gunyosan ő felsége.

— Kell, — adta rá a szót Szilágyi. Határozottan, ellenvetést nem tűrő hangon, melyet mindakkor használni szokott, midőn országos érdekről volt szó.

Se szó, se beszéd, — ő felsége fogta a tollat s aláírta az asztalán lévő iratokat.

Szilágyi határozott fellépése miatt érzett bosszuságát azonban nem titkolhatta. Szilágyi Dezső után Bánffy Dezső báró jelentkezett kihallgatáson ő felségénél.

Bánffy belépése után azonnal Szilágyi határozott fellépéséről, szinte parancsoló, bizonyos mértékben nyers modorról beszélt ő felsége a bárónak.

— Goromba ember ez a Szilágyi Dezső, de nagyon okos ember! — jegyezte meg a király.

A latin közmondásnak igazsága „Egészséges testben egészséges lélek lakik.“ Szilágyi Dezsőnél is eklatáns példára talált.

Sok gondot fordított testének ápolására, gondozására.

Ha hosszú ideig tartott a háznak ülésézése, mondták legyen bar akkor a legjobb politikai beszédet is, elhagyta az üléstermet és fölkereste az étkezőt, ahol meguzsonnázva, ismét bement az ülésterembe.

Jól és finoman étkezett reggelire — semtojásból készített magának rántottát, értette, még egy egész vesepecsenyét és...

A balkáni hármasszövetség.

(A szerb királyi pár kudarcá.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

Hónapok óta kísértget a balkáni hármasszövetség eszméje, vele együtt hónapok óta emlegetik, hogy *Sándor* szerb király, *Ferdinánd* bolgár fejedelem és *Nikita*, Montenegró királyi fensége, egyazon időben vendégei lesznek Pétervárott a cárnak. — Ez olyan esemény lett volna, mely Oroszország szándékait a Balkánon rendkívül éles formában juttatta volna kifejezésre, amellet ellenére való az 1897. egyezménynek, amelyet Ausztria-Magyarországgal kötött a balkáni érdekszféráról.

Ezért hát megcáfolták a balkáni hármasszövetség eszméjét, és a három szláv fejedelem pétervári utazásának hírére is. A cáfolatot a félhivatalos orosz távirati ügynökség közölte a világgal, tehát a külügyminisztérium és a cár tudtával adódott ki.

A nagy szláv cselszövés azonban új tervet eszelt ki arra, hogy Oroszországot belevigye egy panszláv demonstrációba. Lanszirozta a szerb királyi pár pétervári látogatásának eszméjét, abból indulván ki, hogy ezt a cár már azért sem utasíthatja vissza, mert nőről van szó benne, s mert a terv visszautasítása *Sándor* király és *Draga* királyné presztizsének Szerbiában roppantul ártana. Ezt pedig a cár nem akarja.

A panszláv kamarilla számítása azonban nem vált be. Mint Pétervárról jelentik, a cár értesítette gróf *Lamsdorff* külügyminisztert, hogy ezidei utitervei nem engedik meg, hogy a szerb királyi párt vendégül fogadja.

Ezzel megdőlt az az egész cselszövés, mely gróf *Lamsdorff* külügyminisztert is behálózta, s amelylyel a cárt egy fait accompli elé akarták állítani. A belgrádi orosz ügyvivő ugyanis a pétervári utazásra vonatkozólag olyan meszesemenő ígéretekkel tett a szerb udvarnál, amik jóval tulmentek az ő hatáskörén. *Lamsdorff* külügyminiszter, hogy a belgrádi ügyvivő presztizsét megoltalmazza, mindenáron arra törekedett, hogy a cár maga tüzze ki, még hozzá mennél előbb, a szerb királyi pár látogatásának idejét. Ha ez megtörtént, akkor a bolgár és a montenegrói fejedelem felajánlott látogatásának elutasítására sem lett volna alkalmas

ürügy, mert minden elutasítás nagy kárára lett volna az orosz érdekeknek. Ezt pedig a cár minden diplomaciai tapintata mellett sem akartja.

Ezt a jól kiesztelt cselszövést hiúsította meg a cár azzal, hogy augusztus hó végén Kopenhágába utazik s rövid megszakítással ott marad október végeig. — Azután, ha semmi közbe nem jön, Krim félszigetre megy s mint tavaly is, csak karácsony táján tér vissza Pétervárra.

A pétervári jelentés, mely ezeket a részleteket közli velünk, hozzáteszi, hogy a cárt az birta erre az energikus elutasításra, mert az 1897-iki *Balkán-egyezményt* időközben Ausztriával és Magyarországgal egyetértően meghosszabbították és több irányban kiegészítették, úgy hogy az orosz érdekek és a mi érdekeink most teljesen el vannak határolva, és minden félreértést kizárnak. Ennek a kibővített és megerősített egyezménynek lett volna ellenére a három balkáni fejedelem ilyen demonstratív fogadtatása, sőt ez egyezmény értéket rontotta volna le.

A pétervári panszláv kamarillának ez volt a célja, s a cár válasza e cél elérését hiúsította meg. De a dolog ezzel még nincs végleg elintézve: a kamarilla szívós és el tudja érni célját, amint azt 1876-ban a cár által ellenzett török háború kieroszakolásával megmutatta.

TÁVIRATOK.

—
Waldersee utja.

Algir, jul. 30. *Waldersee* gróf tábornagy délután partra szállt; tengerészkatonákból és zuávokból álló diszörség fogadta. A parancsnokság előtt a parancsnokló tábornok helyettese bemutatta a tisztikart. *Waldersee* gróf beszédében megköszönte a szives fogadást és utalt a francia expedíciós hadtesttel fenntartott jó viszonyára. A *Gora* holnap indul el és augusztus 7-én érkezik Cuxhavenbe.

—
A bur háború.

London, jul. 31. *Kitchener* lord táviratozza Pretóriából: *Walter* tábornok Middleburgtól északra *Ben Viljoen* ellen operált. A 19. huszárezred erős lovaglás után zsákmányul ejtett egy Ponpon-ágyut. A 18. huszárezred éppen

kellő időben érkezett, hogy segítsen a burok-tól 20 kocsi elvenni és 32 burt elfogni. Öt bur és a 19 huszárezred egy embere megsebesült.

Szilágyi Dezső halála.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 31.

A magyar közélet, a magyar nemzeti politika megint nagy halottat sirat: *Szilágyi Dezső* dr. volt igazságügyi minisztert és képviselőházi elnököt, a szabadelvűségnek, a százados tradícióknak e rettenthetlen őrzőjét, ki az éjjel egész váratlanul, hirtelen halállal meghalt.

Hogy *Szilágyi Dezső*ben mit vesztett a magyar ékesszólás, a magyar tekintély és hajthatatlanság, alkuvást nem ismerő, megvesztegethetlen, tiszta magyar virtus: az ebben a pillanatban kiszámíthatlan. De hogy mit vesztett *Szilágyi Dezső*ben a magyar szabadelvűség, azt mindenki első pillanatra érzi, aki ennek a tüneményszerű férfiúnak életére és működésére visszagondol. Ez az, amit pótolhatatlannak tartunk és ami a gyászt még mélyebbé, még általánosabbá teszi.

Ellenség és jóbarát egyformán hajolt meg előtte. Vele szembeállni senkisémmert; vele mérközni senkisémm tudott. Hódító ereje ellentállhatlan volt s ha valaki alkalmas lett volna Magyarország regenerálásához hozzá járulni, úgy ő lett volna az.

A gondviselés kifürkészhetlen akarata elszólította tőlünk. Meg kell szokni a gondolatot, hogy ő nincs többé.

A hirtelen halál.

Szilágyi Dezső váratlan elhunytát az *Aradi Közlöny* ma reggel rendkívüli kiadásban már hírül adta. Budapesti tudósítónk a halálozás részleteit az alábbiakban táviratozza meg:

Szilágyi Dezső tegnap délután két órakor érkezett meg Karlsbadból. Azonnal lakására hajtattott, ahol szolgálja, *Darvasi János*, aki érkezéséről távirattal értesítve volt, várta. *Szilágyi* jókedvű volt. Kérdezősködött néhány szóval arról, hogy távollétében nem történt-e valami, amiről értesítést nem kapott, aztán szo-

teményt. Ivott is mindig, a szeszes ital mértékletes fogyasztását pedig sohasem szünt meg diésérni barátai előtt. Egy üveg fehér s egy üveg vörös bort reggelijéhez, a melyet rendszerint nyolc és kilenc óra között fogyasztott el.

Nem szerette, ha ebéd idején sok fogást hoztak elébe. Inkább megelégedett két húsétel-lel is, de ezekről megkövetelte, hogy gasztronomikus szempontból kifogástalan, élvezhető legyen. Bort sohasem ivott ebéd alatt. De ugyebéd, mint vacsora idején két üveg pezsgőt hozatott asztalára.

Azt tartotta, hogy a tojás és a tej ad leg-löbberőt az embernek, ha ez sok munkát végez. *Szilágyi* pedig sokat dolgozott és így sok erőre volt szüksége. Jól tudta ezt s ezért nem hanyagolta el egyetlen napig sem a gyomrát.

A milyen ügyes ripoztozó volt a parlamentben, olyan nagy volt ügyességének kifejtésében a vivóteremben. *Vay* grófnak vivóiskoláját látogatta.

Biztos volt minden mozdulata, fürge volt a keze, éles szeme észrevette ellenfelének szándékát.

Mint a mókus, olyan fürge volt a kardcsapások osztásában, az ellenfél ő reá mért csapásának elhárításában. Mindenesetre különösnek tűnik ez azok előtt, a kik ismerték őt szemé-

szel. De korpuslens testalkata nem akadályozta meg a gyors mozgásban.

Az évek óta szeretett olasz-módra vinni. A

mikor néhány hét előtt *Miklós* híres mester egyik lap vezércikkében *Kossuth* Ferenc eljárásáról odanyilatkozott, hogy ez briganti-fogás volt, *Szilágyi Dezső*t gunyolni kezdték vivóismerősei.

— No hiszen, a te olasz-fogásaid is ilyenek.

— Az enyémekek mégis csak különbek, — mondta a nagyerejű.

Akárhányszor megtörtént, hogy ugyanaznap délutánján vívott a vivóteremben *Olay* Lajossal, a melyik nap délelőttjén az országgyűlésben folytatott szóharcot ugyancsak vele.

— Itt sehogysem bírok veled — mondta neki egyszer a vivóteremben *Olay*.

— De ott a házban sem, — jegyezte meg gunyosan *Szilágyi*.

Gajary pedig, a kit szintén többször vert meg a vivóteremben *Szilágyi*, elmosolyodott *Szilágyi* szavának hallatára.

— A tegnapi ütésedet még ma is érzem, — mondta *Szilágyi Dezső*nek, a ki így felelt neki:

— Örülj, hogy téged csak itt vertelek meg.

A mikor arról volt szó, hogy az országgyűlési gyorsírók fizetését leszállítsák, többedmagával élénken tiltakozott illetékes helyen ez ellen.

— Meg kell becsülnünk a gyorsíró munkáját. Különösen a gyakorlott gyorsírót. Mert ez nemcsak a kezével ír. Az esze is nyomon követi, majd meg megelőzi sztenografálását. A

gyorsíró írása műveltségének a tükre, rövidítései egyéniségének jellemvonásait magukon viselik a rendszer szellemén és elvein kívül. Egy-egy sztenogramban nagy darab egyéniség van.

Állandóan tartott maga mellett gyorsírókat. Fontos teendőinek elvégzésénél ez nélkülözhetlen volt.

Parlamentí beszédeit, beszámolóit s egyéb szónoklatait, ezeknek elmondása előtt mindig lediktálta egyik gyorsírójának. A lediktálás előtt elrendezte az anyagot elméjében. Arányos részekre osztva, a tárgyalásnak rendet adva, rethorikai formába öntve pedig elmondta beszédét a gyorsírónak, a ki kurzív írásba tette át *Szilágyi* szónoklatát. Ezt aztán felhasználta az országgyűlési gyorsíróda a képviselőházi napló készítésénél, a lapok beszédei leközlésénél.

Érdekes, hogy beszédét szóról-szóra úgy mondta el, a hogy azt előzőleg lediktálta. Nagynéha kellett a gyorsíróda revizorainak változtatni a szövegen; különösen akkor volt az szükséges, a mikor például a képviselőházban elmondott beszéde folyamán egyes közbeszólásokra mindig találóan, mindig élesen ripoztozott. A gyorsíróda keveset „fésült“ *Szilágyi* beszédein.

A mi lélektani szempontból érdekes és izgató: az asszony nem játszott szerepet a nagy politikusként életében.

Ibsennek elvét vallotta a házasságot ill-

bájába ment és azt mondta, hogy kicsit pihenni akar.

Lefeküdt a pamlagra és átfutotta a lapokat és valamit írt. Aztán megrendelte a vacsoráját, melyet este hét órákor költött el jó étvágygyal. Aludt tejtejet evett először, aztán csirkepecsenyét babfőzelékkel, végül gyümölcsféléket.

A szolga bement hozzá, hogy az asztalt letakarítsa.

— Nagyon jó volt a vacsora, — mondta Szilágyi. Csak az a kár, hogy olyan nagy a hőség, hogy aligha tartom ki. Jobb lett volna Karlsbadban maradni. El se megyek sehova, mert rettentő a hőség . . .

A szolga kiment a szobából és Szilágyi magára zárta az ajtót. Pihenni akart és azt óhajtotta, hogy ne zavarják.

Este 9 órákor a szolga be akart hozzá menni, hogy megkérdezze, parancsol-e feketét, vagy csokoládét. Mert alvás előtt rendszerint ezt szokott inni. Az ajtó azonban zárva volt. A szolga kopogtatott, de választ nem kapott. Nem akarta zavarni urát, azért abba hagyta a dolgot. Gondolta, hogy majd később beadja a feketét. Várakozott, mert hiszen Szilágyi éjszaka idején gyakran dolgozott és sétálgatott szobájában.

De most kivételesen mély csend volt a lakásban. A szolga úgy este tizenegy óráig várakozott a parancsra, de aztán ő is lefeküdt.

Már hajnalban fölkel a szolga abban a hitben, hogy ura korán fogja szólítani. De nem szólt a hívó csengő. Hét órákor már türelmetlen volt és újra zörgetni kezdett Szilágyi hálószobájának ajtaján. *Semmi válasz.* A szolga rosszat sejtett és ismételen erősen zörgetett, de a szobában mély csönd volt.

Ekkor megijedt a szolga és átszaladt Budára. Szilágyi Dezső egy jó barátjához, *Neuhoffer* János dr.-hoz, aki a Margit rakodópart 15. számú házban lakik. *Neuhoffer* azonnal kocsira ült és a harmincad-utcába hajtatott Szilágyi lakására. Először ő is bezörgetett, de mivel választ nem kapott, nagyon megijedt és telefonált a rendőrségre és a mentőkhöz.

A rendőrség küldöttel érkeztek meg először. Lakatost hoztak magukkal, aki a hálószoba ajtaját felnyitotta.

A szobába lépők elé megrendítő látvány tárult. *Szilágyi az ágy előtt feküdt, teljesen le-*

vetkőzve. Arccal a földre borulva feküdt a padlón.

Közben megérkeztek a mentők is, akik reggel háromnegyed hét órákor olyan forma telefonértesítést kaptak, hogy jöjjenek azonnal, mert Szilágyi rosszul van.

Iványi Ernő dr. és *Dóczy* Imre mentők jelentek meg. Dolguk nem akadt, mert Szilágyit már halva találták.

Megállapításuk szerint még az éjjel kellett meghalnia, mert tele volt hullafoltokkal.

Szilágyit minden valószínűség szerint szélhűtés érte.

A könyvatos Szilágyi elhunytáról.

A könyvatos az alábbiakban jelenti Szilágyi halálát:

Szilágyi Dezső, aki egyike volt a legerősebb és legférfiasabb embereknek, ugyiszoivan vas egészségnek örvendett és bár hatvanegy éves volt, a sportnak több ágát művelte s ma is félelmetes vívó hírében állott. Mivel az utóbbi években szív és máj elhijásodás mutatkozott nála, nyaranta Karlsbadba és onnan utókurára Gasteinba vagy Tátrafüredre járt, a honnan mindig fölfrissülve, szinte megifjodva tért haza.

Régi szokásához híven, e hó 3 án is Karlsbadba utazott, a hol négy hetet töltött, szigorúan megtartva az orvosai által javasolt kurát és életrendet. A csehországi fürdőből tegnap délután 2 órákor érkezett Budapestre és egyenesen a Harmincad-utca 6 számú házban levő lakására ment. A lakásban, mely a második emeleten van, *Darvasy* Sándor nevű szolgája várta, a kinek megmondta, hogy csak egy napra jött és másnap, azaz ma Tátrafüredre utazik, a hol már minden előkészületet megtettek a fogadására. A kegyelmes ur különben kijelentette, hogy fáradtnak érzi magát és a nagy hőségben nem akar elmenni hazulról. A szolga erre a lakásba fölvitte az ebédet, a melyet ura jóízűen elfogyasztott.

Ebéd után a kegyelmes ur, a kit a szolga igen jókedvűnek látott, visszavonult a lakásba, a melyet csak félhétkor hagyott el néhány percre. De a házból nem mozdult ki, hanem ismét visszament lakására, melynek ajtaját magára zárta. A szolga félkilenckor bekopogtatott, meg akarta kérdezni, hogy ne hozzon-e vacsorát? de választ nem kapott és újra nem mert zörgetni. Várta, míg ura csöngetni fog, de a hosszas várakozásban késő este lett s így aludni tért.

Ma reggel fél hétkor a szolga újra bekopogtatott, de mivel semmi neszt sem hallott, s az erő ebb zörgetésre sem kapott választ, gyanakodni kezdett, hogy urát valami baj érte. Magában nem mervén eljárni, nyomban kocsira

ült és áthajtatott a Margit-rakpart 15-ik számú házba, hogy értesitse *Neuhoffer* János dr. volt ügyvédet és nemzeti kaszinói tagot, Szilágyi bizalmas barátját, a ki sűrűn megfordult a harmincad-utcai lakásban. *Neuhoffer* rögtön jött és egy Gizella-téri lakatossal fölnyitatta a lakás ajtaját.

A mint az Erzsébet-térre nyíló hálószobába léptek, megdöbbenve látták, hogy Szilágyi Dezső mély pongyolában a padlón fekszik, a mosdó és az ágy között, teljesen mozdulatlanul. A helyzet azt sejtette, hogy Szilágyi az éjszaka vagy ma korán reggel ágyától a mosdóhoz igyekezett és e közben terült el a földön. Mivel nem tudták, hogy él-e, meghalt-e, telefonáltak a mentőkért. Háromnegyed hétkor már ott volt *Iványi* Ernő dr. ügyeletes orvos *Dóczy* Imre mentővel és első pillanatra konstataulta, hogy Szilágyi Dezső meghalt. A holttesten a nagy hőségben már foltok is mutatkoztak. De hogy a halál mikor állhatott be, azt a mentők nem tudták megállapítani.

A halálhír.

Szilágyi Dezső hirtelen halála az egész fővárosban nagy részvétet és megdöbbenést kelt. Mindenütt az utcán csoportokat látni, melyek a lapok külön kiadásait olvassák és a nagy veszteséget tárgyalják.

A mint a halálozásnak híre ment, Szilágyi Dezső Harmincad-utcai lakása előtt óriási néptömeg gyűlt össze. A rendőrség a kapubejáratot megszállva tartja és csak a ház lakóit bocsájtja be.

A halálesetről *Szell* Kálmán miniszterelnököt telefonon értesítették. A miniszterelnök ki jelenleg rátóti birtokán üdül, kijelentette, hogy azonnal Budapestre utazik.

A halálesetről *Neuhoffer* dr. nyomban értesítette a főkapitányságot, a honnan az ügyelete s tisztviselő nyomban megjelent dr. *Raise* Rezső V. kerületi helyettes előljáróval s több polgári rendőrrel együtt és megkezdte a házbeliek kihallgatását.

Közben megjelent a lakásban *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter és *Csávossy* Béla, a képviselőház háznapya, s a miniszter azonnal intézkedett a lakás zár alá vétele iránt. A szobák ajtajait lepecsételték és a hálószoba ajtaja elé rendőrt állítottak.

Kilenc óra tájt megjelent a lakásban *Wekerle* Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, továbbá Szilágyinak két Budapesten lakó rokona: *Csathó* Ferenc, a budapesti királyi kúria tanácselnöke és *Lukács* Sándor miniszteri

tőleg. A nővel való együttélés — ezt tartotta Szilágyi — megakasztja a férfinak munkáját, megakadályozza abban, hogy nagyot, hatalmasat, örök életűt alkosson politikában, irodalomban, művészetben, mindenütt, ahol az elme munkálkodik s ahol az ész szokott diadalt aratni. Az elmének élet eltompítja az asszonyval való együttélés. Néha életszükségletnek, néha szórakozásnak kétségkívül szüksége van a férfinak a nőre, de életét összekötni vele nem ajánlatos.

Ez volt Szilágyi Dezsőnek meggyőződése az asszonyról, a miniszteriumok miniszteriumáról.

Egy régi barátja, gyerekkori jó pajtása meséli, hogy egyszer gyűlt lángra Szilágyinak a szive nő iránt.

— Fialat ember volt még — beszéli barátja. — Erősek, férfiasok a vonásai, arany a szive, a lelke, kedves a beszéde. Szerelmes volt egy szépséges kislányba, a kit feleségül vett egy nagy ur. Hogy ki volt, az végre is mellékes. De hogy nagy szerepet játszott életében, sőt ennek irányításában is, az bizonyos. S az is, hogy Szilágyi régi szerelmének tárgya több mint két évtizeddel ezelőtt meghalt.

Vig barátai körében, poharazás közben ezzel a sokat mondó szentenciával nevette meg barátait:

— A házasság olyan fontos dolog, hogy az embernek egész életén keresztül mindig azon kell gondolkoznia, hogy házasodjék-e vagy sem.

Köztudomásu, hogy *Szilágyi* Dezső hazánk egyik legférfiasabb agyvelejű embere volt. Vele polémiába ereszkedni egyértelmű volt a kész veszedelemmel. Nemcsak hogy mindent tudott, de kérélnhetlen logikájával még a fehérről is bebizonyította, hogy fekete. Es e mellett még szigorú is volt a végletekig.

Képzeltető, hogy egyetemi tanár korában nem volt valami népszerű ember a joghallgatók előtt, mint cenzor meg éppenséggel gyűlölt volt. Protekcióval nem lehetett a közelébe férni; tudni meg sohasem lehetett neki eleget tudni.

Szurkolt is a jelölt, aki Szilágyi Dezsőt kapta cenzornak. Jaj volt annak, ki a büntető jogot úgy nem tudta, mint a miatyánkot.

Egyszer elébe került egy olyan jelölt, aki minden szavával elárulta, hogy sokat tud; de a szigorú cenzortól való félelmében szinte beszélni sem mert. Szilágyi, aki éppen jó kedvében volt, észre vette ezt s így szólt nevetve a jelölthöz:

— Mondja meg, kérem, — vigyázzon jól! — melyik büntetés nehezebb: az öt évi fegyház, vagy az életfogytiglani fegyház?

— Az életfogytiglani, — felelé gyorsan a jelölt.

— Nem igaz, — szólt mosolyogva Szilágyi. — Az életfogytiglani még mindenki kibírta, de az öt évit nem . . .

De azért a jelöltet átengedte.

Egy másik jelöltől azt kérdezte, hogy mi-kép gondolkozott Rousseau a halálbüntetésről. A jelölt hamarosan csak ennyit válaszolt: — Ellenezte!

A szigorú cenzor ránéz a jelöltre, de ez ennél az egy szónál többet nem tudott mondani. — A sürgöny szövegezési tanból tetszik vizsgáznai, vagy pedig a büntetőjogból? — kérdezte maró gunynyal a rettenetes tanár.

Es a jelölt megbukott, mert sürgönyválasznak ez az egy szó is elég.

*

Egy szigorlati vizsgán a jelölt hosszasan beszélt. Szilágyi türelennel hallgatta egy ideig, s azután így vágott közbe:

— Szamárság!

A jelölt halálsápadt lett — és többé egy kérdésre se válaszolt.

Vizsga után a jelölt segédekert keresett, persze nem talált.

Ez füléhez jutott Szilágyinak és emlékeztében tartotta.

A jelölt pótvizsgára jelentkezett. A vizsga sikerült. Szilágyi a vizsga után így szólott a jelölthöz:

— Lássá amice, ha már az első vizsgára két segédet vett volna maga mellé, kik előkészítik a vizsgálatra, akkor nem lett volna semmi baja!

A vizsgateremben csak a jelölt értette, hogy micsoda guny volt e szavakban.

tanácsos. De a halotthoz senkit sem bocsátotak be. Dr. Neuhofer táviratilag értesítette a halálesetről Szilágyinak Nagyváradon lakó nővérét. Ezenkívül értesítette a kormányt, a képviselőházat és a különféle intézeteket, a melyeknek Szilágyi tagja volt.

A haláleset hírére a képviselőházra, az igazságügyi palotára, a szabadelvűkör helyiségére, a városházára, a nemzeti és országos kaszinóra, a Kálvin-téri református templomra, a központi egyetemre, az akadémiára és sok más középületre kitűzték a gyászlobogót.

A gyászháznál tíz órákor megjelent *Plósz Sándor* igazságügyminiszter és számos képviselő. *Hegedűs Sándor* kereskedelmi miniszter táviratilag tett jelentést a Rátóton időző *Szell Kálmán* miniszterelnöknek, egyben fölhatalmazást kérve, hogy az ország halottjának államköltségen való eltakarításáról a képviselőház elnökségével egyetértőleg gondoskodhassék. Az országos temetést az *Entreprise*-intézet rendezi, melynek emberei minden előkészületet megtettek a végtisztesség méltó megadására.

A hivatalos szemle.

Féltizenegy órákor megjelent az V-ik kerületi előljáró, az előljárási jegyzője és dr. *Ladányi Mátyás* tisztiorvos, hogy a halálesetet hivatalosan is konstatálják. Ugyanakkor megjelent *Zsilinszky* államtitkár, *Gromon Dezső*, *Blaskovich* és *Pichler Győző* képviselők, *Farkas László* egyetemi tanár, *Farkas János* terembiztos és *Lévay* rendőrfogalmazó.

A bizottság Szilágyi Dezső dolgozó szobájában gyűlt össze. Mindenekelőtt kihallgatták *Darvassy Sándort*, a szolgát, a ki elmondotta a tegnapi délután történeteket, úgy a mint azt fent már közöltük. A szolga kihallgatása után beléptek a hálószobába. Az Erzsébet-térre néző két ablakos szobában a földön fekszik Szilágyi Dezső holtteste. A tisztiorvos megvizsgálta a halottat és konstatálta, hogy a halált *agygut* okozta. Megállapították egyúttal a halál körülményeit is. A hivatalos vélemény szerint Szilágyi Dezső a két ablak között álló márvány mosdóasztalhoz ment, hogy megmosakodjék. De hirtelen rosszul lett és vissza akart menni az ágy felé. Közben érte az agygut és Szilágyi Dezső a földre rogyott. A homlokát megütötte esés közben, 4 centiméter hosszú karcolás mutatja az ütést.

A bizottság erre elhajtattott az V. kerületi előljárási jegyzőre, hogy a hivatalos szemlére jegyzőkönyvet vegyen föl. A halottas szobát elzárták, de előzőleg a mentőktől jeget hozattak és ezzel borogatják a tetemet.

A rendőrség, miután a halál okát konstatálni lehetett, nem indítványozza a halott felboncolását.

A családhoz tartozók fölkérték *Csathó* miniszteri tanácsost, hogy keresné ki a megboldogult iratai közül a netán meglévő végrendeletét. *Csathó* eleget tett a kérelemnek, azonban végrendeletet nem talált.

Életrajzi adatok.

Szilágyi Dezső államférfi, volt igazságügyi miniszter, a magyar képviselőház egykori elnöke született Nagyváradon 1840. április 1-én, hol atyja tekintélyes ügyvéd volt. A pesti és bécsi egyetemen végezte jogi tanulmányait s az előbbi helyen is mint kitűnő szónok és erős vitázó volt ismeretes. Tekintélye oly nagy volt, hogy az akkor alakuló jogász-segélyező egyesület egyhangulag őt választotta meg első elnökévé.

A hatvanas éveknek első felében már ügyvédi gyakorlatot folytatott s a fővárosi társaságokban szívesen látták a rendkívül szellemes, nagy olvasottságu fiatal ügyvédet, aki már akkor mint publicista is jó hangzásu nevet szerzett magának, úgy hogy midőn 1867-ben a magyar miniszterium megalakult, *Horváth*

Boldizsár igazságügyminiszter őt hívta titkárául maga mellé a miniszteriumba, hol csakhamar *osztálytanácsos* lett s mint ilyen Angliába is kiküldetett a jogi s különösen a büntető jogi intézmények, ugyszintén a parlamenti állapotok tanulmányozása végett.

1870-ben a miniszterelnök mellett szervezett kodifikáló-bizottságnak lett tagja *miniszteri tanácsosi* ranggal, Szilágyi a bizottságnak 1874-ig legtevékenyebb tagja volt s 1871. óta egyúttal *országgyűlési képviselő* is, hova először Gyulafehérvár választotta meg. A parlamentbe lépést is megelőzte szónoki tehetségének híre, mely rendkívül felcsigázta iránta a várakozást. De bármilyen nagy is volt a várakozás, első felépésének sikere messze felülmúlta azt s első nagy beszéde a legszebb parlamenti diadaloknak egyike volt.

A törvényelőkészítő-bizottság 1874-beu feloszolván, Szilágyi Dezső a budapesti tudományegyetemen lett a politikai tudományok és a büntető-jog tanára s mint ilyen is megfelelt hírnevének. Mint tanár nem az elméletből igyekezett igazolni a gyakorlatot, hanem megfordítva: a gyakorlat tapasztalatainak összevetéséből alapítani meg a legjobb elméletet; viszont mint jogásznak fő törekvése volt európai színvonalra emelni igazságszolgáltatásunkat, de nem a formák egyszerű átvitelével, hanem a jogélet vívmányainak — az életbe való átültetésével.

Mint protestáns ember, ő is részt vett az egyházi igazgatásban s 1846-ban a dunamelléki ev. ref. egyházkerületnek világi főjegyzője lett, 1885-ben a felsőbaranyai egyházmegye választotta gondnokává s ő ezen bizalmi állást nem tekintette pusztá címnek, hanem oly tevékenységi körnek, melyet úgy közigazgatási, mint egyháztörvénykezési téren az 1872-iki zsinattörvények által rendezett alapon ép annyi tapintattal, mint eréllyel töltött be s a sok tekintetben rendezésre váró viszonyok közt irányadó működést fejtett ki. A jogászgyűléseken is elsőrangú tekintélyként szerepelt, kinek véleménye rendszerint döntő súlyjal esett a vitás kérdések mérlegébe.

Mint politikus mindig a liberális iránynak volt híve s a politikusok azon köréhez tartozott, kik *Deák* Ferenc köré csoportosultak. A fuzió idejében szintén megmaradt a *Deák*-pártból s a balközépből alakult *szabadelvű-párt* tagjának, de már rövid időn ő is azok közé tartozott, akiket akkor „disszidens-elemek“-nek neveztek. 1877 végén a vámkérdés miatt kivált pártból, az okokat beszédében kifejtette s az 1878 tavaszán megalakult az u. n. *egyesült ellenzék* tagja s *Apponyi* Albert gróf mellett egyik vezére lett.

A delegációnak kevéssel képviselővé választása után tagja lett s azóta állandóan részt vett annak tanácskozásaiban. A pénzügyi-bizottságban is ő képviselte pártját, a közigazgatás újjászervezésének programját a Házban több ízben kifejtette, 1886 március 11-én a közigazgatási reformjavaslat tárgyalásakor imét nagyobb beszédet mondott s másnap tudatta pártjával, hogy a mérsékelt ellenzék klubjából kilépven, ezután is szabadelvű ellenzékinek marad. 1878—87-ben a budapesti józsefvárosi kerületet képviselte. Az 1887-iki általános választások alkalmával a siklósi kerületben kisebbségben maradt, de nemsokára Pozsony város I. kerülete megválasztotta, melynek mandátumát 1892. és 1896. újra elnyerte. 1889. április 4-én belépett mint *igazságügyi-miniszter* a *Tisza*-kabinetbe.

Mint miniszternek első gondja volt a bírói és ügyészi szervezet reformja, hogy az alaki jog reformja ez alapon felépíthető legyen. A táblák és a főügyészségek decentralizációja, a felügyelet rendezése, a bírák kiképzése, előkészítő szolgálat rendezése, ügyvédi szervezet reformja mind ehhez fűződnek. Párhuzamosan evvel haladt a jogállapotok részletes javítása és a nagy organikus reform előkészítése, mely a bűnvádi és polgári eljárás rendszere reformját és a polgári törvénykönyv kodifikációját foglalja magában. A börtönügy reformját is fokozatosan megvalósította. Tervszerű működésének köre széles volt megszabva s ezen belül folyt a reformok megvalósításának munkája. A reformok tetemes része visszaléptekor közétett tervezetekben maradt meg.

Tagja volt Szilágyi Dezső továbbá a *Szapáry*- és *Wekerle*-kabineteknek, az utóbbiban

az *egyházpolitikai-törvények* tervezésében, kidolgozásában és parlamenti megvédelmezésében igen nagy része volt.

A *Wekerle*-kabinet bukása után 1895. január 15-én Szilágyit felmentették miniszteri állásától s a *Bánffy*-kabinet megalakulása után elvállalta a képviselőház elnöki székét, amely méltóságba 1896-ban újra megválasztották.

Még a *Szapáry*-kabinet alatt 1891-ben *valóságos belső titkos tanácsos* lett. Az ezredéves ünnepélyek alkalmával pedig a *vaskorona-rend* első osztályát nyerte. Ezen ünnepélyek során a június 8-iki felvonulás alkalmával az országgyűlés két házának hódolatát ő tolmácsolta a király előtt, rendkívül hatást keltett beszédében.

Utóbb az ellenzéknek a *Bánffy*-kormány ellen megindított obstrukciója alkalmával ő is kivált a szabadelvű-pártból s vezére lett a disszidenseknek. A *Szell*-kabinet megalakulása után újból tagja lett a szabadelvű-pártnak s mint ilyen legutolsó parlamenti szereplése alkalmával megvédte az országszerte óriási hatást keltett beszédében a *Ferenc Ferdinánd* morganatikus házasságáról szóló törvényjavaslatot.

Szilágyi, mint új miniszter.

Ezelőtt 12 évvel, 1889 évi április havában történt, hogy a magyar kormányban személyváltozás állott be. Akkor foglalta el *Szilágyi Dezső* is az igazságügyminiszteri székét. Az új miniszterek április 11-én csütörtökön jelentek meg először a házban és ültek be a piros bársony székbe. *Wekerle* és *Szapáry* után utolsónak jött Szilágyi Dezső.

Az új kegyelmes ur — mint az akkori ellenzéki lapok maliciózuson irták — látható zavarban volt, mikor a kormánypárt éljenzezte. Az ut az ajtótól a miniszteri székig végtelennek tűnhetett föl előtte. Az éljenzésre meghajtott magát előbb jobb felé, aztán bal felé. Pedig a bal oldalról éljen sem hangzott. Csak egy-egy régi ismerős arc mosolygott Szilágyi felé.

Eihaladva *Tisza* Kálmán mellett, a miniszterelnök fejbőlintással üdvözölte Szilágyit. Az igazságügyminiszter visszabólintott. Szilágyi szilárd léptekkel ment székéhez és leült *Baross* mellé.

Az erélyes *Baross* rögtön beszélgetni kezdett új kollegájával, akit egész sereg képviselő vett körül, üdvözölve őt.

Tisza ezalatt nem vette le szemét Szilágyiról, aki ide-oda mozgózkodott székében és egyszerű-kétszer a mérsékelt ellenzék felé sandított, mintha e pillantással azt akarta volna kérdezni:

— Nos, hogy festek, mint miniszter?

Észrevette, hogy a miniszterelnök megint bólintgat a fejével. Ekkor fölkel, kezét szorított Tiszával, majd megint visszaült helyére.

A gyöngélgédő *Bedekovics* kivételével együtt volt az egész *Tisza*-kabinet.

Aki végignézett a kegyelmes urak során, észrevette, hogy milyen „fess“ miniszterek ültek ott. Szilágyi, *Baross*, *Wekerle*, *Fejérváry*, meg annyi délceg erőteljes alak.

Az akkori miniszteriumra vaióban ráillett a „fess kabinet“ elnevezés.

A nagy debatter.

A legutóbbi országgyűlési ciklus megnyitója alkalmából *Mikszáth* Kálmán igen érdekes tárcát irt a Ház kiválóbb szónokairól. *Szilágyi Dezsőről* a következőket mondja:

A szónokok között nem csinálhatott iskolát *Szilágyi Dezső*, e minden idők legérdekesebb államférfia sem, kinek szava és ítélete pedig megmérhetlen magasságban lebeg a politikai atmoszféra fölött.

An milyen pazarlása lenne a természetnek, hogy egy egész parlament úgy gondolkozzék és beszéljen, mint Szilágyi Dezső. Hogy úgy fogja föl a dolgokat és az ő analízáló, kihámozó, okadatoló és egybekapcsoló retortáin keresztül keresse meg az

igazságokat, a dolgok benső magvát. De hát ez nem lehet, a Szilágyiak csak egyenkint születnek és igen ritkán. Szilágyi épen olyan kivétel, mint *Deák*, itt van egy darabig, aztán elmegy és nem lesz helyette más soha többé.

Ezek az emberek nagyon nagyok ahhoz, hogy mintaképek legyenek. Építenek valamit, vagy szétrugnak, aztán eltűnnek. Mi csak az építésből, vagy romlásból látjuk, hogy itt óriások jártak, de nagyságukból semmit sem tanulunk. Az ember soha se tud menydörögni, akárhány esztendeig hallgatja is a menydörgést.

Mily zordon dolog, voltaképen ilyen lelkünkbe látó és a veséket áthatító tekintetű nagy ember jelenléte, becsületes tépelődő énjével, hatalmas fölbuzdulásaival s fönséges csüggettségével. Nem boldogtalan-e ő mi közöttünk? Oh istenem, oly rettenetesen egyedül van!

Ugy tűnik föl előttünk némelykor, mintha nem is ember volna, hanem csupa lélek. Az a bizonyos jobb rész a lélekben, amit lelkiismeretnek szoktunk nevezni. Mondhatnám, hogy e hatalmas Szilágyinak már pusztá jelenléte kényelmetlen bizonyos viszonyok közt. A nemzet lelkiismerete emberi burokba szorulva. Egy néző, reánk meredő szem, melyet minden szögletből érzünk. Egyszer miatta nem lehet megtenni valamit, másszor ismét miatta kell megtenni valamit. Valóban felette kényelmetlen a politikai kormányzatban, de szükséges, sőt pótolhatatlan ép úgy, mint a lelkiismeret az emberi cselekedetek harmoniájában.

De minthogy e tárca voltaképen csakis a szónoklatról szól, jelesen a debatte szónoklatról s következképp a könnyed csatározási képességről: Szilágyi politikai jellemzése kívül esik a kereten. Sőt a szónoklatai se olyanok, melyek a vita hevében születnek és a rögtönös cáfolatra alkalmasak. Hiszen senkinek sincs ott a buvárkészüleke a háta mögött, hogy mindjárt leereszkedhessék azokba a mélységekbe, ahonnan ő a maga anyagát felhozta.

Annyira nehézkes, súlyos és óvatos ő a forumon, hogy szinte nem debatter. Valami több. De mégis legtöbb a fehér asztalnál, felülmulhatlan képeivel és ironiájával, ahol hatalmas lelke szabadon csapong, tör, zuz, játszik és incselkedik valóságosan dözsölve a mások állításainak kiforgatásában.

A forum Szilágyira nehézkesebb. Szárnyait nehéz páncél alá szorítja, hogy ne legyen megsebezhető. A forum szent előtte. Oda csak a leszűrt igazságokat viszi, óvatosan, aggodalmasan át megátgondolva. Képzeld el az az olvasó egy bohóságát, képzelje el, hogy a Duna desztillálna a maga vizét, összéb szorítaná a medrét, ugyebár, mélyebb lenne, tisztább, de kisebb is. A fehér asztal Szilágyija, az igazi Szilágyi. Nagy, független, merész és szabad, aminőnek illik lenni a nemzet lelkiismeretének.

Ovatosságát az jellemzi főleg, hogy mikor tanácsát vagy véleményét kéri egyes fölmerülő kérdésben barátai, gyakran szól így:

— Most nem mondhatom meg, hanem ma és holnap gondolkozom a kérdéstről és holnapután közlöm a nézetemet.

Wekerle a halottas háznál.

Kilenc óra felé ért a halottas házhoz *Wekerle* Sándor. Lihegve rohant fel a lépcsőkön a második emeletre, de már nem láthatta meg egykori barátjának holttestét, mert *Hegedüs* miniszter akkor már lepecsételtette a szobába vezető ajtót. — *Wekerle* kezet szorított *Hegedüs* Sándorral majd pedig *Csávossy* Bélának ezt mondta:

— Mélyen le fogja sujtani a magyar politikai világot Szilágyi Dezső halála, különösen most, mikor ismét válságos idők előtt állunk.

Féltizenegy óra volt, mikor *Plósz* miniszter eljött. De őt sem bocsátották be.

A főváros részvéte.

Halmos János polgármester, a halálhír vétele után rögtön kitűzette az összes fővárosi épületekre a gyászlobogót.

Az első órákban *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter átakart jönni Budáról a polgármesterhez, hogy a fővárosnak a temetésben való részvétének a módozatait vele megbeszélje. A polgármester azonban telefon utján értesítette a kérdezősködő minisztert, hogy ő mindent el fog intézni.

Halmos polgármester ma délután egy órára tanácsulást hívott össze, a mely alkalommal lendületes beszédben emlékezett meg arról a nagy csapásról, a mely *Szilágyi* elhalálzásával a hazát s a fővárost érte. Megemlékezett azokról a hasznos szolgálatokról, a melyeket Szilágyi a fővárosnak, mint bizottsági tag, a föl-szólalásaiban foglalt kitűnő eszméivel tett.

A polgármester indítványozta a tanács előtt s ez egyhangulag hozzájárult, hogy a főváros *diszshelyet* engedjen át a nagy halottnak közvetlenül *Deák* Ferenc mauzoleuma mellett s hogy pompás koszorut tegyen a ravatalra.

Szilágyi Dezső ezelőtt kilenc évvel lett székesfővárosi bizottsági tag s mintegy nyolc évig a legszorgalmasabbak közé tartozott, mert alig volt közgyűlés, a melyen meg nem jelent. Az elnöki emelvénynyel szemben, az ötödik sorban, a pad szélén ült s folytonosan élénk figyelemmel kísérte a tárgyalások menetét. Beszédet a főváros közgyűlésén nem mondott.

A temetés.

Szilágyi Dezső elhunyt futó tűzként terjedt el a fővárosban. Már a kora reggeli órákban, mikor a szolga észrevette ura halálát, értesítették a magyar kormány összes Budapesten időző tagjait, kik még a délelőtti folyamán részint levélbelileg, részint telefon utján egy értekezlet összehívásának szükségességét közölték egymással. Meg is állapodtak abban, hogy délután 2 órakor *Hegedüs* Sándor miniszternél értekezletre gyűljenek össze, melyen megbeszéljék azokat a teendőket, melyeket a kormány a temetés körül szükségesnek lát kifejtetni.

Az értekezletet délután 2 órakor meg is tartották és arra megjelentek *Hegedüs* Sándoron kívül *Plósz* Sándor igazságügy-miniszter, *Gromon* Dezső államtitkár, *Zsillinszky* Mihály államtitkár és *Csávossy* Ignác, a képviselőház háznapja. Az értekezlet tagjai mély megilletődéssel beszéltek Szilágyi elhunytáról és mindannyian díszes és Szilágyi államférfiúi tevékenységének megfelelő temetés szükségességét hangoztatták. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy a temetés pénteken délután 3 órakor lesz.

A ravatalt, a kuria oszlopcsarnokában állítják fel.

Szilágyi holttestét délután 4 órakor elvitték Harmincad-utcai lakásáról az üllői uti törvényszéki orvostani intézetbe. Itt *Pertik* Ottó egyetemi magántanár azonnal hozzálátott a tetem bebalzsamozásához.

Szell Kálmán miniszterelnök már intézkedett, hogy a temetés államköltségen történjék, s minthogy az országgyűlés most szünetel, ennek jóváhagyását csak utólagosan fogják kérni.

A ravatalnál az eddigi megállapodások szerint *Percel* Dezső a képviselőház elnöke és *Szász* Károly ev. ref. püspök fognak beszélni. A kormány minden egyes tagja koszorut fog helyezni a ravatalra

és ez irányban már megtörténtek a megrendelések.

Pozsonyból táviratozzák: Szilágyi Dezső halálhíre reggel 9 órakor érkezett ide és futótűzként terjedt el a városban, a hol általános megdöbbenést keltett. A városházán kitűzték a gyászlobogót. Holnapra rendkívüli közgyűlésre hívták össze a törvényhatósági bizottságot. A szabadelvű párt, a melynek a megboldogult megígérte, hogy a város első kerületi választói előtt legközelebb beszámolót mond, gyásztüntetésre készül.

A oncolás.

Szilágyi Dezső holttestét délután 4 órakor szállították el Harmincad-utcai lakásáról. A délelőtti folyamán lakására jött *Hammersberg* Jenő kir. koronaügyész, aki bucsulátogatást akart tenni Szilágyinál, kinek bizalmas jó barátja volt. A koronaügyész, a mint meglátta a holt Szilágyit, hangos zokogásban tört ki.

Az Entreprise de pompes funébrés emberei délután 4 órakor szállították ki Szilágyi holttestét a Rókus-kórház boncoló termébe. Az átvételnél jelen voltak *Csávossy* Ignác háznagy, *Farkas* János terembiztos és *Goda* Dezső V. kerületi rendőrkapitány.

Egyszerű fakoporsóba tették Szilágyi holttestét. A gyászház előtt óriási közönség verődött össze és a rendőrségnek kemény munkája akadt, hogy a rendet fenntartsa. Azután megindult a menet, a *Károly-köruton*, melyet *Farkas* János terembiztos kísért, a *Deák* Ferenc-utcán, *Károly-köruton* és *kerepesi-uton* végig a Rókus kórházig. A merre a menet haladt, a közönség levett kalappal adta meg a tiszteletet a halottnak.

A halottat a Rókus-kórház Stáhlly-utcai bonc-termében tették le, hol azt *Farkas* hivatalosan átadta *Simontsits* főorvosnak. Ennél az átadásnál jelen volt *Müller* Kálmán, a kórház igazgatója is.

A rendőri boncolást mellőzték és a magánjellegű boncolást *Pertik* Ottó egyetemi tanár végezte. Előbb bebalzsamozták a halottat. Azután a kórház kápolnájába vitték, a honnan holnap reggel 10 órakor átszállítják a kuria előcsarnokába. A díszes ravatalt még ma éjjel felállítják.

A király részvétávirata.

Szell Kálmán miniszterelnök, amint Szilágyi Dezső elhunytáról értesült, rögtön tudatta azt táviratilag a királylyal, ki most tudvalevőleg Ischl-ben üdül. A kabinet-iroda a király meghagyásából még a délután folyamán a következő táviratot intézte Rátótra, a miniszterelnökhöz:

Legfelsőbb meghagyásból van szerencsém Excellenciádnak *Szilágyi* Dezső elhunytáról alkalmából Ő Felsége legbensőbb részvétét kifejezni a jelentékeny férfit elvesztése felett.

Ő csász. és apostoli királyi Felsége kegyesen emlékezik vissza arra a ragaszkodásra, melyet az elhunyt legmagasabb személyisége iránt tanusított, valamint azokra a sokszoros és kiváló szolgálatokra melyeket Ő Felségének és a házának tett. A mennyiben családtagjai lennének, kérem Nagyméltóságodat azoknak a legfelsőbb részvétet tudomásukra hozni.

Schiessl.

E távirat vétele után a miniszterelnök *Lukács* Sándor pénzügyi tanácsoshoz, mint a megboldogult legközelebbi rokonához az alábbi sürgönyt küldötte:

Ő csász. és apostoli kir. Felsége legkegyelmesebben meghagyni méltóztatott, hogy legbensőbb részvétének adjak kifejezést Szilágyi Dezsőnek, a jelentékeny férfiúnak elveszte felett, a kinek sokszoros és kiváló szolgálatára, melyet Ő Felségének s a hazának tett, kegyesen emlékezik vissza

Szell Kálmán.

A miniszterelnök részvéte.

Szell Kálmán miniszterelnök a saját személyét illetőleg is küldött részvétáviratot Lukács Sándor pénzügyi tanácsosnak. Ez a sürgöny így szól:

„Mély megilletődéssel és fájdalommal értesültem a súlyos csapásról, mely hazánkat és közéletünket Szilágyi Dezső elhunytával érte. Mélyen érzem a veszteséget, mely az országot érte, én is, aki vele évtizedeken keresztül együttmunkálkodtam és a kívül nemcsak a politikai élet küzdelmeiben, hanem a magánéletben is közel 40 éves szoros baráti viszonyt folytattam. Fogadja mély és benső részvétem kifejezését.

Szell Kálmán.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter nyári tartózkodásáról ma este Budapestre érkezett, hogy Szilágyi temetésén részt vegyen.

A végrendelet.

Neuhof dr. tanár ma reggel táviratban közölte Szilágyi Dezsőnek Nagyváradon lakó sógorával, Poyvár Dénes kir. ítélőbíróval is a megrendítő gyászírt. Szilágyinak Lukács Sándoron kívül nincs más rokona, csak elhunyt Piroška nővérének, néhai Poyvár Dénesnek fiai: Özséb és Szevér. Özséb azonnal Budapestre utazott, hogy ott kifejezze a család azon ohajtását, miszerint Szilágyi Dezsőt Nagyváradon temessék el. Előadása szerint Szilágyi, mikor anyja temetésén Nagyváradon volt, a következő kijelentést tette:

— Ott kívánok egyszer majd nyugodni én is, a hó szegény édes anyám aluszsza örök álmát...

Ugyancsak Poyvár Özséb előadása szerint Szilágyi Dezső végrendeletének végrehajtójául előtűnt több ízben Hlatky Endrét, a nagyváradi szabadelvűpárt elnökét, régi bizalmas barátját nevezte meg. Szilágyi hagyatékában azonban eddig — mint ezt már fönt is jeleztük — semmiféle végrendeletet nem találtak.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

Zilahy szintársulata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31

Arad jövődó színigazgatója: Zilahy Gyula a Nemzeti Színház szünete alatt a nyarat Feketehegyen tölti. Lapunk egyik munkatársa ott találkozott a Nemzeti Színház e kiváló művészevel, aki azon kedvező fogadtatás alapján, melyben őt és terveit Aradon úgy az intéző körök, mint az egész közönség részesítették, már megkezdte szervezkedését szintársulatának összeállítására.

Zilahi elmondta tudósítónk előtt, hogy szintársulatának tagjaiul eddigelé kit nyert meg. Eszerint a mostani társulat tagjai közül csakis Polgár Sándor marad itt, még pedig művezetőnek, mást kivülről nem is kínált meg Zilahi szerződéssel. Így tehát eltávoznak tőlünk Mezey Péter, a Bács pár, Felhő Rózi és Fenyéri Mór is, akik erősségei voltak az egyébként gyöngye társulatnak. (Angyal Ilkát, Tomcsányi Russit, Békésy Ferenc karmestert és Szadai Ferencet, mint már megírtuk. Leszlaiy András felviszi

magával a Magyar színházhoz.) Zilahi Gyula — mint tudósítónk írja — azon esetre, ha a színház bérletét véglegesen megkapja, a következő művésznők és művészekkel köti meg a szerződést:

Primadonnák: Somlóné Vadnay Vilma, Amon Margit. Z. Singhoffer Vilma és Várady Margit.

Tenori-ta: Mezey Mihály, vagy Németh János.

Basszista: Odry Lehel.

Komikusok: Polgár Sándor, szalon komikus és natarbursch Zilahi Gyula, Nagy Imre (buffó.)

Dramai hős: Csiky László, szerelmes színész Thuri Elemér, drámai apa és rendező Hevessy Gábor.

A többi szerepkörökre még folynak a tárgyalások Andai Blankával, Csige Böskével és Polgár Károlylyal.

Ilyen társulattal Zilahy mindenesetre be fogja váltani azt az ígérteit, hogy Aradra olyan társulatot hoz, amilyen a vidéken nincs.

Hiszen bárcsak át lehetne ugrani azt az egy évet, ami jövő októberig még hátra van.

* Oltár elé szökött naiva. Szegeden egy nagyon jól i mert fiatal ügyvéd érdekes házassági kalandjáról beszélnek. Az idillikus szerelmi regény, mely az oltár előtt végződött, dr. O. E. ügyvéd és D. J. jeles fiatal színész nő házasságáról szól. Makón kezdődött ismeretségük, ahol dr. O. E. heves szerelemre gyuladt a báj s naiva iránt, aki akkor került ki a szini iskolából, mint viruló szépség. Azóta a naiva Szalkay Lajos szintársulatához került, amely most Herkulesfürdőn tart előadásokat. Dr. O. E. sűrűn eljárt a kies fekvésű fürdőhelyre, ahol a fiatal szívek annyira megértették egymást, hogy a naiva bucsut mondott a világot jelentő deszkáknak és szerelmese karján elszökött Budapestre, ahol dispenczióval rövidesen egybekeltek. A boldog ifju pár aztán nászutra indult.

* Egy kis cenzura. Gyulán befejezte már a szezont s Vásárhelyre tette át szállását Krecsányi szintársulata. Az utolsó előadásra Bródy Sándor Hőfőherkékjét tűzte ki Krecsányi. Miért, miért nem, néhány ugynevezett „befolyásos“ gyulai alaknak aggodalma volt a darab előadása ellen s más darab kitűzésére kérték föl a színigazgatót. Az okatlan cenzura azonban nem sikerült s Bródy gyönyörű darabjának s a bucsuzó társulatnak nagy telt ház tapolt az utolsó estén.

Megrótt királyi ügyészség.

(Az igazságügyi miniszter leirata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

Ennek az évnek január 15-én nagy botrány történt, mint ismeretes, Nagy-Szebenben, azon az előadáson, melyet a vidéki köruton levő budapesti Uránia tudományos színház rendezett a hirhedt száz fészekben. A rakoncátlan germán közönség, köztük több hölgy is, nagyszabású skandalumot inszenizozott, mert a kinematografikus produkciókat magyar szöveggel kísérték. A publikum üvöltött:

— Abzug!

— Nur deutsch.

— Schábige Ungarn!

Hiába lépett közbe az ott levő rendőrkapitány, a demonstrálók fokozott erővel folytatták a tüntetést, s majdnem megverték Bauer Leó igazgatót, meg ennek egyik alkalmazottját, a ki dacára a folyton erősödő és fenyegető kiáltásoknak, mégsem fordította németre a textust, hanem tovább is csak magyarul beszélt. Az izgalmas botrány csak akkor lett vége, mikor az előadást idő előtt beszüntették.

A nagy-szebeni törvényszék a skandalum vezetőit: Klósz Hermann kolozsvári joghallgatót, Knall Hermann és Bergleitner György

főiskolai tanulókat, továbbá egy jeles nőt: Bille Katalint, vád alá helyezte izgatás vétsége miatt, azonban a nagy-szebeni kir. ügyészség elejtette a bűnösökkel szemben a vádat.

A dolog historikuma eddig ismeretes. — Most legujabban értesülünk egy szenzációs mozzanatról, mely nagyfotossága, s eddig még tudva sehol sem volt, s melyben egy tegnapelőtt Kolozsvárra érkezett miniszteri leirat is döntőleg szerepel.

A kolozsvári főügyészség ugyanis írást küldött a nagyszebeni ügyészség vezetőjének, Csizinszky Ágostnak s ezt, a miért a nemzeti-ségi tüntetők ellen való vádat elejtette, erélyes hangon megróttta. A hivatalos dorgatorium persze mint mindig, nagy titokban történt s így nem szivárgott ki semmi sem a nyilvánosságra. De Csizinszky nem találta jogosnak a kolozsvári főügyészség eljárását, s a leszidásszerű megintést megfélebbelte az igazságügyminiszterhez.

Az apellátára tegnapelőtt érkezett meg a válasz. Plósz Sándor igazságügyminiszter leiratot intézett a kolozsvári főügyészséghez, melyben megdicséri és helyben hagyja a megrovást.

Részünkről csak örvideni tudunk ennek a magas fórumtól jött kinyilatkoztatásnak. — Elvi jelentősége van, mert a jövődó nemzeti botrányokat elbíró ügyészek okulhatnak belőle.

Árverés Szelléné ellen.

(Licitáció a városházán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31

Mig a Kormos kuriai bíró ügyében mindaddig, mig Kormos kihallgatva nincs és a részére törvényileg megállapított felebezési határidő le nem telik, újabb esemény alig történhetik, addig a Szelle ügyében, mely Arad városára nézve ma a legjelentősebb dolog, újabb érdekes fordulat történt.

Szelle tudvalevőleg felesége nevére iratta mindenét, így lakásának nagy értékű butorait is.

Szelléné Arad városának adóval és árverési illetékekkel tartozik már mintegy fél év óta. Ezt a köveletését a város Szellénétől sehogysen tudta behajtani s végre is kénytelen volt a Szelléné nevére írott ingóságokat, vagyis a Boros Béni-téren álló házuk, butorait lefoglalni.

Ezeket a butorokat még néhány héttel előt foglalta le Strasser városi végrehajtó. A végrehajtási eljárás folyamán a butorokra ki is tüzték az árverést, melynek ma volt a napja.

Délután 8 órára volt kitűzve az árverés a Szelleék lakásán. Tegnap délután erről értesítették a Szelle-féle csőd tömeggondnokát, mert a tömeggondnok a hitelezők nevében lefoglalta a butorokat. A tömeggondnok aztán előterjesztést tett ma délelőtt a városnál, melyet a város azonban nem fog figyelembe venni. Ez az előterjesztés meglehetősen nevetséges indokolással a csődvagyonnak vindikálja a Szelléné butorait és a város csak gavallériát gyakorolt a csődhitelezőkkel és nem a tömeggondnokokkal szemben, mikor az árverést ma nem tartotta meg, hanem elhalasztotta azt augusztus hó 8-ára. A városnak ugyanis adó fejében több joga van követelésének kielégítésére, mint Kertész tömeggondnoknak.

A város azonban augusztus hó 8-ára, feltéve, hogy Szelléné nem fizeti ki az 5000 koronás követelést, feltétlenül megtartja az árverést és nem vesz tekintetbe semmiféle kifogást.

Érdekes, hogy az árverést nem a Szelle lakásán, hanem előreláthatólag a városházán fog

ják megtartani. A Szelle lakására ugyanis nem merne bemenni senkisé s így nem tudnák árakat elérni az árverezendő butorokért.

Szelléné butorai 6000 korona erejéig vannak lefoglalva. Az összes butorok azonban, alacsony becslés szerint megérnek 35—40,000 koronát. Értékes dolgok vannak itt felhalmozva, s a kinek kedve telik szép és értékes karításokban, az jelenjen meg az augusztus 8-iki árverésen.

HIREK.

Hat ember tűzhalála.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 31.

Borzasztó tűz pusztított tegnap éjjel Hidason, a hol néhány ház kivételével az egész község elpusztult, sőt hat emberélet is elveszett.

A tüzet, a mint azt a vizsgálat megállapította, kóbor cigányok gyújtották boszúból. Tegnap reggel néhány kocsi sátoros cigány érkezett a községbe és a falu szélén lévő libalegelőn akartak megtelepedni. Az előjáróság nem engedte meg, hogy ott sátozt üssenek, mert takonykóros lovaik a legelőt megfertőztetik. A bíró egy lovukat is lebunkóztatta. A cigánycsapat végtelen dühbe jött a lebunkóztott ló miatt s úgy átkozták meg a falut, hogy a veres kakas pusztítsa el.

Estefelé a cigányok elhúzódtak a faluból. Éjjel két cigány visszatért és egyszerre felgyújtották a községet. A tűz a nagy szélben és szárazság miatt villámgyorsan terjedt és mire az emberek nyughelyükről felugráltak, már lángban állt a fél falu. Oltásra gondolni sem lehetett s az emberek csak a saját ingóikat és jószágait iparkodtak megmenteni.

Két gazda: Feles József és Büki Mátyás gyermekei, a kik egyedül voltak az égő házban és nem tudtak kimenekülni, bentégtek. Ugyancsak halálra égett Sete István, egy 70 éves vak öreg ember is, a kire a nagy veszedelemben senki sem gondolt.

A kár meghaladja a 100.000 koronát. Biztosítva alig volt valami. A gyújtogató cigányokat elfogták.

— Az új pénzügyigazgató. Beke Károly, az ujonnan kinevezett pénzügyigazgató a mai napon érkezett városunkba, Nyitráról, hogy új működési helyét betöltse. Az új pénzügyigazgató fontos missziót lesz hivatva teljesíteni. Erélye, tehetsége és jóindulata megadja annak biztosítékát, hogy működése áldásos lesz. — Ebben a bizodalomban üdvözljük az új pénzügyigazgatót városunkban.

— Vimos császár könyve. A „Vorwärts“, mely udvari dolgokban rendszeren jól van értesülve, azt jelenti, hogy legközelebb megjelenik Vilmos császár esszéje, melyet a takai erődök bevételéről írt. A könyv 250 oldalra terjed és a császár maga illusztrálta. Az első disz példányokat a kínai expedícióban résztvevő államok uralkodóinak és a Kínában operált csapatok parancsnokainak fogják megküldeni. A mű a könyvpiacra is meg fog jelenni.

— A makói kiállítás. Holnap délelőtt nyílik meg a makói kiállítás. A kiállításon tekintélyes számmal vesznek részt aradiak is. A megnyitásra is sok aradi rándul át. Program szerint Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszternek kellene a makói kiállítást megnyitni, de a Szilágyi Dezső elhunytja miatt nem lehet tudni, nem-e gördit akadályokat Hegedüs makói útja elé a temetés rendezésénél való elfoglaltsága.

Mint tudósítónk késő éjjel telefonon jelent, Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter ma este 6 órakor Szegedre érkezett, hon-

nan fél órai időzés után Makóra utazott, hogy ott holnap megnyissa a kiállítást.

— Jubiláló aradmegyei lelkészek. Ma ülték meg Temesvárott azok a lelkészek huszonöt éves áldozári jubileumokat, a kiket Németh József főszentelt püspök, nagyprépost 1876-ban papokká szentelt. A jubiláló lelkészek közül megjelentek: Eszes István (Nagykamarás,) Fodor Imre (Gyula-Varsánd,) Káplár Mihály (Német-Cernya, Kovács János (szabadságolva) és Mauró József (Csermő.) Délelőtt 9 órakor a szemináriumi templomban nagy mise volt, mely után Németh püspöknél tisztelegtek. Délután Lippára utaztak dr. Grosz József esperes plébános, volt tanárunk látogatására, onnan Radnára mentek ájtatosságokat tartani, holnap pedig Elekre utaznak dr. Kramp János főesperes, volt tanárunk látogatására.

— A beteg Crispi. A ma reggel kiadott orvosi jelentés szerint Crispi részben nyugtalanul töltötte az éjt. Az erőállapot és szív működés nagyon gyöngye, az ideges körtünetek csökkenően vannak.

— Új ügyészi megbízott. A magy. kir. igazságügyminiszter ifj. Benicky Kálmán, az aradi kir. ügyészséghez beosztott bírósági aljegyzőt az aradi kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul rendelte ki.

— Változások a csanádi klérusban. A megyés püspök a következő segédlelkészeket disponálta: Fuchs Emil Glogovácra, Urbán Jánost Hidegkútra és Weber Mihályt N.-Szt.-Péterre. Holcinger Adám glogováci segédlelkész betegsége miatt szabadságoltatott.

— A kínai hadihajók itthon. Bécsi távirat jelenti: A ma kiadott tengerügyi parancs Spaun báró tengerészeti parancsnoknak a következő közlését hozza: Örömteljes büszkeséggel hozom köztudomásra a legkegyelmesebb elismerés szavait, a melyeket ő felsége a kelet-ázsiai hajóraj parancsnokához táviratilag intézni méltóztatott.

A császár és király Montecuccoli gróf el-lentengernagyhoz, a kelet-ázsiai hajóraj parancsnokához: A Kaiserin Elisabeth és Zenta hadihajóimnak a hazai vizekbe való visszatérése alkalmából örömmel indítatva érzem magamat, hogy önnek, a hajóparancsnoknak és törzseknek, valamint kelet-ázsiai hajórajom legénységének a nehéz, szokatlan viszonyok között önfeláldozással és sikerrel teljesített szolgálatokért legmelegebb köszönetemet fejezzem ki, egyuttal szívből kívánva szerevcsés hazautazást.

— Az új lovasági kard. Mi is megemlékezünk annak idején arról, hogy a jelenlegi nehéz és alkalmatlan lovassági kardok helyett a hadsereg vezetők emberei új, könnyebb és alkalmasabb karddal óhajtanak próbát tenni. E célból már meg is kezdték a próbát egy kardmintával, amelyet Sachse ezredes tervezett. Az új kard pengéje mindkét oldalas, kevésbé hajlított, valamivel keskenyebb és könnyebb a jelenleginél és míg a mostani kard a vége felé keskenyedik, addig az új szélesedik, aminek előnye az, hogy a csapásai nehezebbek és súlyosabb sérülést ejtenek. A markolata kosárszerű s jó széles, úgy hogy, a kezét jól elföldi. Az új kard különösen könnyen kezelhető a támadásoknál s ez a főelőnye.

— Csődbejött milliomos. Jelentettük már a szenzációs hírt, hogy Debrecen első virilitájának, a dús gazdag Hartstein Péternek fia, Hartstein Kálmán a budapesti börzén fizetéképtelen lett. A szenzációs ügy egyes részei most teljes világitásba jutottak. Hartstein Kálmán tényleg nagyban játszott a börzén, csak hogy nagy balszerencsével. Hogy a sok vesztetést, melyet a több millióra terjedő Hartstein is megérezett, kiheverje, megbízást adott ügynökeinek, hogy buza, rozs és tengeri kötéseket csináljanak. Az újabb kötések sem vezettek eredményre, mert cirka 400.000 koronát vesztett mellettük. Hogy azt valahogyl reperája, a

napokban 200.000 métermázsa buzára kötöttet megbizottaival ügyletet. Ez a nagyszabású üzlet ismét balul ütött ki s a régi tartozásokkal egyetemben most már egymilliónegyszáz-ezer korona differenciája támadt Hartstein Kálmánnak. Hogy ezek a differenciák rendezve legyenek, Hartstein dús gazdag édesapjához, Hartstein Péterhez fordult, a ki azonban nem volt hajlandó fia helyett a kérdéses összeget letenni. Hartstein Kálmán nem tehetett egyebet, mint megkérte maga ellen a csődöt. A debreceni kir. törvényszék polgári tanácsa Hartstein Kálmán ellen a csődöt elrendelte. A törvényszék esőbiztosul Deák Ferenc törvényszéki bírót, tömeggondnokká pedig dr. Szücs Géza és helyettesévé dr. Bacsó Dezső ügyvédet nevezte ki.

— Halálozás. Őszinte részvételt vettük a következő gyászjelentést: Alólítottak a maguk, valamint nagyszámu rokonaik nevében is mély fájdalomtól megtört szívvel jelentik a szeretett jó anya, anyós, nagyanya, rokon és barátónő Mayer Vencelné, szül. Cinger Mária, ny. cs és kir. őrnagy özvegyének, 1901. július hó 30-án, életének 61-ik évében, a Mindenható rendelkezéséhez híven történt elhunytát. A boldogultnak földi maradványai folyó évi augusztus hó 1-én, d. u. 5 órakor fognak Csernovits Péter-utca, 24 számú házból a felső temetőben levő családi sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért augusztus hó 3-án d. e. 9 órakor fog a főt. Minorita atyák templomában az egek urának bemutatni. Béke lengjen a drága halott porai felett! Arad 1901. július hó 30-án Mayer Major Rezső, Mayer Major Agoston, Mayer Imre, Mayer Nándor, Mayer Ede, Mayer Ottó, Mayer Robert, Mayer Árpád, gyermekei Mayer Major Rezsőné, szül. Kövy Gizeila, Mayer Major Agostonné, szül. Vaszil Ilona, Mayer Nándorné, szül. Joánovits Emilia, menyei. Mayer Major Rezsőke, Sándorka és Gizike, Mayer Major Ilonka, Mayer Aranka és Hajnalka, unokái.

— Megőrült a hőség. A nagy meleg mindenfelé szegedi áldozatait. Kassáról jelenti tudósítónk, hogy Zacher Vilmos magánzó a Kalvária utcán ment ma délelőtt végig. Egyszerre különösen kezdett viselkedni. Levette a kalapját, kiállt az utca közepére s merően a napba nézett. Aztán rettenetesen kacagni kezdett. A járó-kelők figyelmesek lettek a különös viselkedésü urra s rendőrt hívtak. Zacher folyvást azt hangoztatta, hogy a nap kiszáritotta agyából a velőt. Családjához vitték a szerencsétlen, a kinek roncsolt idegzete tönkretételét a nagy hőség okozta. A budapesti Lipótmezőre fogják szállítani.

Budapestről táviratozza tudósítónk: Veszeda Ferdinánd nápolyi illetőségű, 47 éves kőfaragó ma délután a nagy hőség következtében az utcán összerogyott. A mentők a Rókus-kórházba vitték, de mire odaértek vele, a szerencsétlen meghalt.

— Elhunyt miniszteri osztálytanácsos. Bertalan Lajos földmívelésügyi osztálytanácsos ma délelőtt Budapesten meghalt.

— A rászédett államtitkár. A szélhámossgai révén nagy hirre vergődött Ammer István nem csak a kisemberek rászédésében járt el sikerrel, hanem még egy államtitkárt is sikerült becsapnia. Ez az államtitkár nem más, mint Széll Ignác. Ammer ugyanis osztálytársa volt Széll Ignác államtitkárnak a szombathelyi piaristák gimnáziumában s felhasználva az ifjúkori barátságot, ez előtt körülbelül két évvel beállított hozzá a belügyminiszteriumba.

— Alazatos szolgálja, méltóságos uram — köszöntötte mély hajlongások között Ammer Széll Ignácot. — Ammer István vagyok, méltóságodnak volt iskolatársa és jelenleg gróf Bethlen Márkus jószágigazgatója.

— Ah, örvendek a szerencsének, régi jó barátom s igen kérek mindenekelőtt, hogy ne méltó-

ságolj engemet. Szólits egyszerűen mint régen Nácinak.

— Nagyon leköttelez, méltóságos uram, izé Nácikám és mindjárt egy szivességre foglak kérni. — Nagy gazdaismeretséged van, a grófnak néhány száz tehene van eladni való. Ha tudsz, ajánlj vevőt.

A dolognak az lett a vége, hogy Széll Ignác 6000 forint értékben bikákat és ökröket vásárolt Ammertól s az ügyeletre 1000 forint előleget adott. Ammer aztán eltávozott azzal, hogy vasutára fogja adni a szállítmányt, de bizony az ökrök még mai napig nem érkeztek meg. Ammer persze megszökött az ezer forinttal és Széll Ignác államtitkár azóta se látta szombathelyi iskolatársát.

— **Vámgyakornoki kinevezés.** Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság *Bulázs Piry István aradi* ideiglenes minőségű díjtalan vámgyakornokjelöltet ugyanoda ideiglenes minőségű díjtalan vámgyakornokká kinevezte.

— **Kritikus napok.** Ujra feltűnt Falb a világprófeta, kijelölve a folyó év második felére hirhede kritikusi napjait. Jöslása szerint elsőrendű viharnapok: aug. 28, szept. 12 és október 11. Harmadrendűek július 1, nov. 11 és december 11. Augusztus kezdő fele száraz, dereka zivataros, második felén országos eső várható. Szeptember első harmada esős, hideg idő jár, közepén változékony, végig derült. Október kezdete havat hoz, mely kevés megszakítással végig tart. November erős hideggel köszönt reánk, melyet közepén derült napok váltanak fel, hogy végén helyt adjanak esőnek, hónak. December kezdetén elvélve hó is akad, közepén eső váltja fel a hózivatart, míg erős hideg zárja be az évet.

— **Vasuti elgázolás.** Mint értesülünk, az Aradról ma délután fél 5 órakor Erdély-felé indult 6-os számú vonat *Glogovác* közelében egy munkás kinézésű embert elgázolt. A vonat *öt darabra tépte a szerencsétlen embert*, kit holtan szedtek fel a sinekről. Kiletét még nem sikerült megállapítani. Valószínű, hogy az illető öngyilkossági szándékból feküdt a mozdony elé.

— **A hadapródok új beosztása.** Mint a bécsi *Reichswehr* értesül, a közös hadügyminisztériumban egy tervezeten dolgoznak, amely szerint a közös hadsereg, az osztrák *Landwehr* valamint a m. kir. honvédség hadapródjai a XII. rangosztályba soroztatnának. Az első osztály megfelelne a hadapród tiszthelyetteseknek, a második osztály pedig a hadapródoknak. Ezzel az újítással, írja a nevezett lap, megszűnnék az a méltánytalanság, amely szerint a tisztvizsgálatot letett, tiszt szolgálatot teljesítő és a tiszt becsületbeli törvényeknek alárendelt, hadseregheli hadapródok a legénység állományába tartoznak, míg az egyenesen a polgári állásból kelépző tengerészeti aspiránsok már „gázsiszták” és mint tengerészeti hadapródok a tisztikarhoz számítottak. Ezzel egyúttal a hadapródoknak megadatnék a katonai hierarchiában az a beosztás, amely őket mint a legifjabbakat a tiszt ranghoz fűzi ahelyett, hogy, amint az jelenleg van, mint „legidősebb altisztek” a legénységi állományhoz tartoznak. Végül megjávi aná ez az új beosztás a hadapródok anyagi helyzetét is, amely ma az illetékekből való megélhetést lehetetlenné teszi.

— **Az elvett kardbojt.** A Szegeden állomásozó cs. és kir. 46.ik gyalogezrednek szenzációja van. Egy főhadnagyot fokozott le az ezred parancsnoksága azért, mert a főhadnagy feladta egy szegedi magánhivatalnoknak, a ki egyúttal tartalékos tiszt is, a családi életét. A dolog befejezése az, hogy a főhadnagy máttól kezdve nem főhadnagya többé a 46-ik gyalogezrednek, hanem a parancsnokság döntése szerint a 86-ik gyalogezred tartalékba helyezett egyszerű katonája, ha ugyan a felsőbb fórumok ezt az ítéletet meg nem változtatják.

— **Házasság.** *Klein Izabella*, *Klein Gábor* aradi kereskedő leánya, vasárnap esküdték örök hűséget *Fischmann Márton* szeszgyári-vegyésznek Kézdivásárhelyen.

— **Gyilkos-honvédek.** Veszprémből sürgönyzik: Tegnapi virradóra több honvéd mulatott egy korcsmában. A szomszédos asztaloknál

polgárok idogáltak. Egyszerre óriási fölfordulás keletkezett a korcsmában. A honvédek agyonszúrtak egy *Kloo* nevű szabót, aki ott nyomban meghalt. A véres esetről azonnal értesítették a katonaságot, melynek egy kirendeltsége megjelent a helyszínén és elfogta a tetteseket. A tegnapi nap folyamán a hadbíró-ság már megindította a vizsgálatot. A szegény áldozat iránt, ki csak egy éves házasság, városzerte nagy a részvét. amit az is fokoz, hogy a gyilkosok tulajdonképpen bosszút akarva valakin állni, mást akartak megölni és őt csak félreismerték.

— **Kilész az ujaradi csolnakos.** Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság az Arad szab. kir. város és Zsigmondháza-Ujarad község között a Maros folyón fentartott csolnak átkelés vámszedési jogának az 1901. évi november hó 1-től 1900 évi október hó 31-ig terjedő 6 egymásután következő évre leendő haszonbérbeadása végett árverést tartott. Ajánlatot tettek: *Keppich Manó*, *Brankovich Péter* (Karánsebes) 16.578 k. 77 fillérrel, *Herold Alajos* (Zsigmondháza) 12.160 koronával, *Fruchter R. és tsa* (Irholc) 14.600 koronával. A pénzügyigazgatóság mint legelőnyösebb ajánlattevőket: *Keppich Manó* és *Brankovich Péter* karánsebesi vállalkozók ajánlatát terjesztette fel jóváhagyás végett felsőbb helyre.

— **Életunt akadémista.** Keszthelyről táviratozzák, hogy *Jahn Ernő*, a keszthelyi gazdasági akadémia második évfolyamának hallgatója, ki vakációját Budapesten töltötte, ma szíven lőtte magát. — Öngyilkosságának valószínűleg az az oka, hogy több tárgyból megbukott.

— **Leesett az emeletről.** A *Kossuth-utca* 1. számú ház also emeletéről ma délután 4 órakor leesett egy 85 éves öregasszony. *Bauer Agostonné* házmesterné az ablakot mosta a 6 méter magasságu emeleten s ezen munkája közben zuhant le a házudvarára. Súlyos sérüléseket szenvedett.

— **A hőség Amerikában.** *New Yorkból* táviratozzák: A meteorológiai hivatal heti jelentése azt mondja: az intenzív hőség a hét nagyobb részén át tartott a középső völgyekben, A legutóbbi három napon azonban a hőmérséklet mérsékelt volt. Nagy részben bő eső esett. A Missisipi vidéken és a felső Missouri-vidékeken el'eben szárazság uralkodik. Még komolyabb a helyzet az Ohio-völgyben és Temessében, ahol nem volt eső. Az Atlanti-Pacifik-tengerparton a helyzet általában kedvező. Az esőzések megjavították a késői tengerit részben Nebraszkában, Kansasban, Oklahomában és Missouriban. — A korai vetést az eső tényleg megsemmisítette. — Jova kevesebbet szenvedett. Bőséges esőzések a Missisipitől keletre fekvő nagy tengeri államokra Illinois kivételével csökkentették a hőség kedvezőtlen hatását. Őszi buza az északi Pacific-tengerparton általában jó termést adott. A tavaszi buzaaratás jól haladt.

— **Elfogott postarablók.** A szegedi csendőrkörületi parancsnokságot vakmerő rablásról értesítették. A karánsebesi csendőrség táviratilag jelentette, hogy a Karánsebesre igyekvő rusz-kikai postakocsit fényes nappal megtámadták és kirabolták. A rablók magukkal vitték a postakocsi összes levelezését és mintegy tizen-négyezer korona készpénzt is. A csendőrség erőlyes nyomozást indított a tettesek után, de a mai napig nem tudta azokat kézrekeríteni. A gyanu *Csurár Illés* postakocsisra irányult, a kit le is tartóztattak. A kocsi s azonban tagadta a terhére vont bűncselekményt s miután bizonyították nem volt ellene a csendőrség nemrég szabadon is bocsátotta. Ma azonban váratlan fordulat állott be, a mennyiben tegnap reggel a lugosi törvényszéknél önként jelentkezett *Oláriu Valér* és *Kozsák Sámuel*, a kik rablás bűntettéért 2—2 évre jogerősen el vannak ítélve és bejelentették, hogy fegyházbüntetésüket akarják kitölteni. Ez a két ember bevallotta, hogy a ruszdicai országuton *ők rabolták ki a postakocsit*. Osszejátszottak a postakocsissal és úgy

hajtották végre a rablást, a melynek elkövetésében *Oláriu József*, *Petreszku Péter*, *Kozsák Trifon* segítettek. A csendőrség letartóztatta többi tettest is, a kik töredelmes vallomást tettek. Az elfogott postarablókat a karánsebesi ügyészség fogházába szállították. Az elrabolt tizen-négyezer koronát a rablók az utolsó fillérig elköltötték, és így a posta kára alig térül meg.

— **Galsa és a nemzeti szín.** Ily című hírnkre, mely az Aradi Közlöny 172. számában jelent meg, annak a megemlítésére kértek fel bennünket, hogy tény az, hogy a kereskedő háza előtti fákat nemzeti színre festette, de miután neki ez úgy nem tetszett, anélkül, hogy akár a pap vagy a tanító fenyegette volna, saját jószántából a fákat a maga szándékából zöldre festette.

— **Laktanyaépítés Eleken.** Az eleki csendőrlaktanyának kibővítése és átalakítása végett a községi jegyzői hivatalban Eleken e hó 22-én árlejtés volt. Ajánlatot tettek: *Szabó Ágoston* (Ozd) 10 százalék felülfizetéssel, *Bojányzski János* és *Nagy János* (B. Csaba) 51 k, *Bahmer Lajos* (Békás) 48 k, *Varró Pál* (Kétegyháza) 40 k, *Cingulzsky Mátyás* (Gyula) 46 k, *Kukla Antal* és *Brandt György* (Elek) 52 korona engedéssel. A szerződést *Kukla Antal* és társával kötötték meg.

— **Dumas pére pére.** Egy *Auguste Marquet* nevű író *Dumas* pérenek egy novellának való témát mondott el, *Dumas* fel is dolgozta és megírta belőle a *Chevalier d'Harmenthal* című regényét.

A mikor a regény megjelent, *Marquet* pört indított *Dumas* ellen. Ez felkereste a törvényszéki elnököt, a kinek elnöklete alatt a pört tárgyalják és három óra hosszat társalgott az elnökkel. *Dumas* szellemessége annyira elragadta a törvény embereit, hogy megfedkezett köteletségéről.

— Az istenért! — kiáltott fel, mikor az órára pillantott, már régen tárgyaláson kellene lennem és az ön társaságában mindenről megfedkezem.

— Helyes — mondta *Dumas* — most hivassa ide *Marquet* urat, és majd akkor hamarosan meg tudja ítélni, ki a mű szerzője: ő vagy én!

— **Testvérgyilkosság.** *Jánosházán* e napokban halt meg az öreg *Szokolyi Antal*, a község egyik érdemes lakosa. Vagyonát két felnőtt fia örökölte. A két testvér nem tudott meg egyezni a földeken s e miatt ügyüket a hagyatéki bíróság elé vitték. A vitás földterület buzával volt bevetve s még az öreg halálakor aratás alatt állott. *Szokolyi Ferenc*, az idősebb fiu tegnapelőtt kihajtott a buzaföldre, hogy a gabonát behordja. Ezt megtudta a testvére s színtén kiment kocsival, hogy a vigye el a gabonát. Mind a kettő mazának akarta vindikálni a termést és ezen egy összeveszték, hogy vasvillákkal támadtak egymásra. A verekezésbe belekeveredett a két gazda kocsi is. Mindegyik a maga gazdájának állott pártjára. A verekezés hevében *Szokolyi György* háltántékon ütötte bátyját és az szörnyet halt. Azonban a gyilkos sem menekült ép bőrrel, mert *Szokolyi Ferenc* kocsi, *Pán János* a verekezés közben hasba szurta. A véres verekezésnek a csendőrök vetettek véget, akik a két kocsi letartóztatták.

— **Életunt fűszerkereskedő.** *Jajtelesz Jakab* budapesti születésű 48 éves nős fűszerkereskedő ma délután az eskü-téri helyi hajóállomásról a Dunába ugrott. A hajósok azonban kifogták. A Rókusba szállították. Életuntságának okát nem tudják.

— **Örült az utcán.** Budapesti tudósítónk jelenti: Ma délelőtt nagy feltűnést keltett a Lipótköruton egy ingujra vetkőzött ősz szakállas férfi, aki nagy hangon hirdette.

— Akinek szűksége van reám, az bizalommal forduljon hozzám. Én Európára kinevezett detektív vagyok.

A kiabálásra nagy tömeg verődött össze a szerencsétlen ember köré, aki elmondotta, hogy 44 nyelvet beszél, s már rengeteg vagyont mentett meg. A közeli rendőrszem bevitte a szónokló öregot a főkapitányságra, ahol a rendőrorvos konstataulta, hogy közveszélyes örült az öreg. Megállapították, hogy a szerencsétlen em-

bernek *Biel Adolf* a neve. Facskofi születésű 45 éves butorszállító, aki Nagymező-utca 45. szám alatt lakott. A lipótmezei tébolydába vitték.

— **Térzene a Baross-kioszkban.** Holnap, csütörtökön délután 6 órától a Baross-kioszkban térzene lesz.

— **Ujtás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiái tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vasár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Kirabolt ezredpénztár.

(*Titkos betörők a kaszárnnyában.*)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

A szegedi cs. és kir. 46. gyalogezred irodájában megdöbbentő fölfedezésre juttottak ma. Egy rejtélyes bűnténynek jöttek a nyomára, amelyet részletesen nem derítettek ugyan még föl, csak maga a szenzációs tény bizonyos, hogy *vakmerő betöréssel kirabolták az ezredpénztárt.*

Nagy erélyvel, de még nagyobb titokzattal folyik a vizsgálat, hogy fölfedje a megütközést keltett szenzációs bűntény tettesét.

A nyomozást teljesítő parancsnokságnak másodízben ad most gondot az, hogy a Mars-téri kaszárnnyában ilyen bűntény fordult elő. Ugyanis alig egy hónapja, hogy ugyancsak az ezredirodában eddig még ismeretlen tettes feltörte a vezérkari százados íróasztalát. Akkor csak annyit tudtak megállapítani, hogy a betörő kutatott az ezredes okiratai között, amelyekből azonban seummisem hiányzott. Nem lehetetlen, hogy a ma földerített bűntényt s a minap elkövetett botrányt ugyanaz a kéz hajtotta végre. Valószínű, hogy a 46-ik gyalogezred parancsnokságának egy elszánt betörővel van dolga, aki ezuttal nagyobb eredménnyel vitte keresztül azt a merényletet, amely a múlt hónapban sikertelen maradt.

A betörés részleteit a következőkben jelentő tudósítónk:

Ma volt a 46-ik gyalogezrednél a havifizetés napja. Az ezredpénztárt kezelő tiszt, midőn reggel fölnyitotta a hadipénztárt. rémülve látta, hogy a vasládát valaki rémregényekbe illő módon megközelítette s *annak tartalmát eddig még meg nem állapított összeg erejéig kifosztotta.*

A vaspénztár fenekén *óriási úr* tátongott, amely teljesen azonos nagyságu volt az ezrediroda padlózatán talált nyílással. Nyilvánvaló tehát, hogy a betörő a *pincén keresztül* haladt addig a helyig, amely megfelelt az ezredpénztár fekvésének. Itt a már nem szokatlan módon alulról bontogatni kezdte a falat, amíg e betörő szerszámai az ezredpénztár faalapjába ütköztek. Ezt már könnyű volt keresztülfurni és a pénztár belsejéhez férközni.

A maga szenzációs voltában röviden ennyi az, amit az ezredparancsnokság erről a bűntényről kiderített. A 46-ik gyalogezrednél, ahol a legnagyobb apparatussal fáradoznak a betörő kézrekerítésén, körülbelül bizonyosra veszik, hogy ezt a pártját ritkító kasszarablást csak olyan gonosztevő követhette el, aki alaposan kitanulmányozta a kaszárnny földalatti útjait.

Éppen ezért nem is vonta bele a vizsgálatba az ezredparancsnokság a rendőrséget, hanem saját hatáskörében indította meg a vizsgál-

latot, amelynek első feladata az lesz, hogy megállapítsa, vajon mennyi pénzt vitt el a betörő az ezred kirabolt kasszájából.

A vakmerően kiesztelt és végrehajtott betörésről, amely ma nagy izgalomban tartotta az egész helyőrségi tisztikart, jelentés megy a temesvári hadtestparancsnoksághoz.

MULATSÁGOK.

(=) **Babaverseny Aradon.** Augusztus hó 4-én vasárnap délután és hétfőn 5-én a *szegedi honvédezenekar*, amely legutóbbi ittléte alkalmával annyira meghódította gyönyörű játékával az aradi közönséget, újból Aradra érkezik s itt az Aradi Dalegylet közreműködésével két napon hangversenyt rendez. Vasárnap délután a *városligetben*, este pedig a *Kass-vendéglőben*. A délutáni hangverseny alkalmával a dalegylet *baba versenyt* rendez a városligetben, amely nemcsak onnan nyerte e címét, hogy a szépek között babákat fog kiosztani, hanem mert a babadíjakra is csak apró kisbabák pályázhatnak. A pályás szépségek közül a zsüri fogja kiválasztani a legszibbeket, akiket azután mindenféle szőke és barna alvó-babákkal ajándékoznak meg.

SPORT.

+ **Kirándulás a Rákócy-hegyre.** Az aradi turista-egyesület, mint már jeleztük, vasárnap, e hó 4-én a Rákócy-hegyre tartja meg a kirándulást. A természeti szépségek iránt érdeklődő közönség busásan lesz kárpótolva azon kis fáradságért, mert a Rákócy-hegyről ritka szépségű kilátás nyílik, s mintegy huszonöt községet lehet látni a messzetávolban. Ezen kiránduláson Borosjenőről is többen vesznek részt, valamint az apateleki hegyen időző aradi szőlőbirtokosok is csatlakozni fognak a kirándulókhoz. — Miután a vezetőség minden intézkedést megtett a kirándulás sikere érdekében, az egyesület elnöksége lapunk útján értesíti a kirándulni óhajtó közönséget, hogy a vasuti igazolványok kieszközlése végett szombaton délelőtt 10 óráig okvetlen jelentkeznek személyesen vagy levelező-lapon *Szilágyi György* egyesületi titkárnál (Tempлом-utca fiuiskola földszinti sarok-terem), mivel a később jelentkezők igényeit a vezetőség már nem veheti figyelembe.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **Szöktetés a toloncházból.** Tavaly márciusban nagy razziaát tartott a Kültelkeken a rendőrség, s egész sereg dologtalan csavargót kerített kézre, a kiket hazatoloncoltatás végett elküldött a toloncházba. A toloncok között volt *Weinberger István* facér bádogossegéd és *Varga István* kovácslegény is. Weinberger nem törődött a dologgal, de Vargát nagyon bántotta, hogy toloncuton fogja viszontlátni szülőföldjét. A bádogossegéd megszánta a siránkozó kovácslegényt s biztatta, hogy ő majd segít a baján. A reggeli séta alkalmával be is váltotta ígretét. A kis Vargát gyorsan a vállára emelte, s szerencsésen kiugorhatott az utcára. De szabadságának nem sokáig örülhetett, mert a rendőrök az esetet észrevették s a szökevényt elfogták. Azután Weinbergerre vetették magukat, de az erős legény csakugy hánytta le magáról a rendőröket, s csak hosszas dulakodás után tudták megfékezni. A budapesti törvényszék Weinbergert fogolyszöktetés és hatóság elleni erőszak miatt *tíz hónapi börtönre* ítélte. Ezt az ítéletet helybenhagyta a kir. ítélőtábla is, a beadott semmiségi panaszt pedig ma *Hammersberg Jenő* koronaügyész indítványára a kir. kuria elutasította.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

— **Fizetésektelelenségek.** A bécsi Creditoren Verein a következő fizetésektelelenségeket jelenti: Bleyer Armin fia, keresk. cég, Karlsbad. — Haas Lajos, szabó *Tisza-Füred*. — Pajits György és fia.

Sajcár. — Seterovics Osman, Bosnyák-Dubica. — Weisz Zsigmond. *S.-A. Ujhely*. — Werner Armin, Weipert. — Baumann Károly, Aussig. — Perschlinghofer Ottó, gyermekruha-készítő Bécs.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 31.

Déltőzsde. A buzakínalát mérsékelt, vételkedv jobb. Kellemesebb irányzat mellett 26.000 métermázsa került forgalomba, szilárdan tartva, elvéve 2½ fillérrel magasabb árakon. Egyéb gabonanemek kellemesebbek. Időjárás forróság.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.09— 8.09
Rozs októberre	6.74— 6.75
Zab októberre	6.32— 6.33
Tengeri júliusra	— — — —
Tengeri augusztusra	5.26— 5.27
Tengeri 1902. májusra	5.15— 5.16
Repcze augusztusra	13.40—13.50

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.08— 8.09
Rozs októberre	6.75— 6.76
Zab októberre	6.32— 6.33
Tengeri júliusra	— — — —
Tengeri augusztusra	5.23— 5.24
Tengeri 1902. májusra	5.14— 5.15
Repcze augusztusra	13.40—13.50

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	629.75
Magyar hitelrészvény	639.—
Leszámitolóbank részvény	427.—
Rima-Murányi vasmű részvény	440.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	632.—
Közuti vasut	573.—
Városi villamos vasut részvény	280.—

S z e s z ü z l e t .

— Július 31. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 0/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék: 12-80—13— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 31. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 80 — 82 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 87 — 88 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 86 — 88 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 86 — 88 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon fe.üli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 87 — 88 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 86 — 87 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 86 — 88 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 40/0 vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám. Július 28. napján volt készlet 47,970 darab, Július 29. napján felhajtott — darab, Július 29. napján elszállított 425 darab, Július 30. napján maradt készletben 47,545 darab. Üzlet: Kellemesebb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, július 31.

Magyar aranyjárdék 40/0	118.35
Magyar koronajárdék 40/0	92.80
Magyar arany 41/20/0	120.25
Magyar ezüst 41/20/0	100.—
Magyar követi vasut	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	173.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.50
Osztrák papírjárdék	98.95
Osztrák járadék ezüst	98.80
Osztrák járadék arany	118.—
Koronajárdék	95.75
1860-iki allamsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészvény	1650.—
Magyar hitelbank részvény	640.—
Osztrák hitelbank részvény	631.—
Osztrák-magyar államvasut	633.—
20 frankos arany (Napoleonador)	19.02
Német birodalmi márka	117.22

NAPIREND.

Augusztus 1. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Vas. sz. Péter. — Protestáns naptár: Vas. sz. Péter. — Görög-keleti naptár (Julius 19.): Diusz. — A nap két 4 óra 22 perckor, nyugszik 7 óra 16 perckor. — A hold két 7 óra 27 perckor, nyugszik 5 óra 32 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 762.8 milliméter, délután 2 órakor 761.8 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $^{\circ}$ + 24.2, délután 2 órakor $^{\circ}$ + 32.0. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 3, délután 2 órakor DN. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor felderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg, zivatarok.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Breklye muzeum helyisége melletti ülésterem.

Augusztus 3. Az aradi magyar államvasúti altiszt kör hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Városliget.)

Augusztus 4. Az aradi szabómunkások szakegyletének nyári ünnepélye (Csálai erdő.) — A gyoroki iparos olvasókör táncvigalma. — Az aradi székely asztaltársaság táncal egybekötött műkedvelői előadása (Vadember.) — A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egylet aradi fiókjának közgyűlése. — Az aradi turista-egylet kirándulása a Rákóczy-hegyre.

Augusztus 8. Jegyzőválasztás Borosbesében.

Augusztus 11. Az aradi kereskedő ifjuság táncvigalma (Városliget.)

Augusztus 17. Az aradi orvosok bálja Menyházán.

Augusztus 18. A „Zaránd” kerékpáros-egylet kerékpár versenye a brád-nagyhalmágyi országúton.

Augusztus 18—19. Az aradi szabóiparosok országos kongresszusa.

CSARNOK.

Két barát.

Írta: Langenberg Miksa.

Fordította: Ritt Gyula.

(Folytatás.)

— Oh én már rég ismerem a kisasszonyt! — szökött a másik és egy mosoly futott át az arcán. Róbert, na arra a hamis, tettett nevetésre gondolok, borzadok attól az embertől. Nemsokára eltávoztak és én az ágyamra vettem magam és sirtam a szégyen és a haragtól. Este újra bejött az atyám és tudtomra adta, hogy Waldmannhoz kell, hogy nőül menjek, még pedig iránta való gyermeki szeretetből! En megmagyaráztam neki, hogy ezt nem tehetem. E kijelentésemre atyám oly dühös lett, hogy a félelem összeszorította a torkomat és a midőn édesanyám is rábeszélni igyekezett; akaraterőm teljesen elhagyott, a valójában ösztönösültem. Es az éjjel Istenhez fohászkodtam, hogy könyörüljön rajtam és jelölje ki az utat a melyen haladjak. Te jutottál az eszembe s ekkor megérlelődött bennem a gondolat, hogy mindent elmondok neked és tanácsot és segítséget kérek tőled. — Most már tudod, hogy miért nem merek hinni boldogságunknak tartosságában!

Marnitz sötéten nézett maga elé.

— Atyád nem mondta meg az okot, a mivel téged e házasságra kényszerít?

— Nem! Ezt nem is hozta szóba! Meg kell történni, — mondta — és háládatlan gyermek volték ha egy pillanatig is haboznék. Waldmann ur is itt van Wiesbadenban és itt is kell megünnepelni az eljegyzésedet!

— Ugyan, — vélekedett Marnitz és egy könnyű mosoly futott át: komoly arcán — előzőleg már tartottunk egy eljegyzést s így a második eljegyzésből természetesen mi sem lesz! Még ma délután elmegyek hozzátok és felvilágosítást kérek atyádtól. Te azonban kedves Dóra az enyém vagy, és az enyém maradsz, — nemde?

— Tied vagyok Róbert!

Marnitz lehajolt hozzá egy csókot nyomott Dóra piros ajkára.

Visszafordultak és hallgatva lépkedtek az erdő útjain egymás mellett a kápolna felé. Itt elváltak egymástól, — mert Dóra úgy kívánta.

— Isten veled, Róbert!

— A délutáni viszontlátásig édes Dóra! — bucsuzott Marnitz és sokáig tekintett a tovatűnő leány karcu alakja után.

REGYEDIK FEJLET.

Igérgetükhöz képest, Marnitz úgy egy óra tájt Altenach gróffal találkozott.

— Ön nagyon komolynak tetszik, kedves barátom — volt az első szó a mit a gróf Marnitzhoz intézett. — Kellemetlensége volt talán? — Remélem, hogy jó megoldást fog nyerni! Sajnálom, hogy ép a mai napon kellett ily bosszantó dolognak történni!

— Ön tudja, hogy kihez kell fordulnia, ha tanácsra, vagy segítségre van szüksége, — vélekedett a gróf.

— Tudom és nem is fogom elfelejteni!

Marnitz oly komolyan mondta e szavakat, hogy a gróf meglepetten nézett reá.

— Mi a kő, úgy veszem észre barátom, hogy nincs rendben a szénája...

— Ahogy gondolja gróf ur, — szökött Marnitz és tréfás hangot erőltetett szavaiba. — Ép az előbb jegyeztem el magam és ez rendben van.

— Az imént?

Marnitz bólintott.

— Szívvel gratulálok önnek!

— Nem is tudom, — hogy e pillanatban elfogadhatom-e a szerencsekívánatát...

— Mi? Hogy? Tán a szülők nem akarják mint vót elfogadni?

— Majd úgy van?

— Akkor engedje meg, hogy a közbenjáró kéré szerepét viseljem.

— Köszönöm szívességét gróf ur... de szerencsém, üdvömet magamnak kell keresnem. Fődolog az, — hogy a főszereplők egyet értenek...

— Istennek köszönje kedves barátom, hogy már eddig jutott. Nálam még ez is, a messze-távol homályába burkolódik!

— Azonban azt hiszem, hogy ön minden akadály nélkül fogja ezt elérni, a mi nálam még nincsen eloszlátva, gróf ur! — sóhajtott hozzá Marnitz.

— Ezt nem szabad önnek ily panaszosan mondani! — fedett a gróf szeliden Marnitzot.

Szakadozott társalgásuk nem akart a régi mederbe visszatérni, majd hallgatásba merültek, míg végre Marnitz fölállt és azzal az igérettel vált el a gróftól, hogy menyasszonyának atyjával folytatott fontos tárgyalás után okvetlen visszatér, hogy arról részletesen referáljon barátjának.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsin-ról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnig este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.08
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbeséről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

IDEGENEK ARADON.

— Julius 31. —

Központi Szálloda. Pendel Adám kereskedő Temesvár. — Lutz Ferenc és neje nyug. ügyész Budapest. — Jakabffy Rezső birtokos Arad. — Krantz Gábor fakereskedő Nagyszében. Landau Bernát kereskedő Bécs. — Balassa Arpad biztosító főfelügyelő Temesvár. — Beck Samu kereskedő Budapest. — Weisz Ignác birtokos Borosbesében. — Nusbaum kereskedő Borosbesében. — Beke Károly pénzügyigazgató Szatmár. — Schöber József kereskedő Bécs.

Nádor szálloda. Sztan Aajos kereskedő Battonya. — Varga Imre bádógos Csongrád. — Fleischer Fülöp joghallgató Déva. — Damaszkín Gergey lel-

kész Kládova. — Damaszkín Iván lelkész Pádaro. Hartman József kereskedő Arad. — Krámer Ervin hivatalnok Beszterce. — Váradí Andor gazdatiszt Nyirbátor. — Rigler József jegyző Elek.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Egyéves önkéntesek figyelmébe!

Van szerencsém a t. önkéntes jelölt urak becses figyelmét

egyenruházati műtermemre

felhívni, hol elegáns szabásu, előírás szerinti **egyenruhák** és **felszerelések** szolid árak mellett készíttetnek.

Becsés pártfogásukat kérve, maradtam

tisztelettel:

Jnokai-Jóth Lajos,

996

Andrássytér 22. Neuman-palota.

Ma

a Japán tea- és kávéház

kellemetes

KERTHELYISÉGÉBEN

GYURKOVITS TESTVÉREK

jóhírnévű zenekara játszik.

A nagyérdemű közönség becsés pártfogását kéri

kiváló tisztelettel:

Braun és Schuch.

Kezdeté 8 órakor.

Kitünő italok és hideg ételekről gondoskodva van. 1010

Szeptember hó 1-én nyugdíjba helyezésem alkalmával Aradra költözöm, s ott **tápiintézetet** nyitok.

Felhívom a t. szülők becsés figyelmét, kik gyermekeiket teljes ellátásra hozzám adni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat velem **augusztus hó 15-ig** közöljék, mire a feltételeket rögtön megírom.

A gyermekek paedagogiai nevelésben és szakszerű tanításban fognak részesülni.

Kurtics, 1901. augusztus hó 1-én.

Tisztelettel:

Moravék Elemér,

999

közsegi tanító.

Elzsirosodott szív

s következményeinek megakadályozása ellen villamfényfürdők, szénsavas fürdők, szivmassage, svédgyógytorna, ellentállási gyakorlatok

Dr. Hecht

orvosi-intézete Zrinyi-utca 3. sz.

Telefon-szám: 270.

GLÜCK JÓZSEF

szoba-kárpitozás

és menyezetek gipszutánzatu dombormű diszítéseinek vállalata
Aradon. Telefon 278.

A mai kor igényeinek megfelelően, az eddig gyakorolt szobafestés és mázolás munkán kívül elvállalok

szoba-kárpitozást, és a menyezetek

gipsz-utánzatu (Papier-Masche és Xylogenet-Stuck)

diszitéseket is, mely célra e szakmában tökéletesen képzett munkásokat tartok, tehát munkáimért teljes felelősséget vállalhatok.

A midőn a n. é. közönség eddig irántam tanusított nagybecsü bizalmát és támogatását megköszönöm, kérem azt részemre továbbra is fentartani és becses megrendelésével kitüntetni.

Kiváló tisztelettel

995

GLÜCK JÓZSEF,

szobafestő és mázoló

Arad, József-főherczegut 7.

10768—1901. khsz.

Hirdetmény.

Jantyik József aradi lakos a Miklós utca 22 sz. a. telken egy edény égető feállíthatására telepengedély iránt folyamodván, az 1884 XII. t. cz. 27 §-a értelmében a telep helyszin tárgyalására határidőül f. évi augusztus hó 1-én d. u. 5¹/₂ órája kitűzetik amelyre az érdekeltek ez uton is meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telephelyszin és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügysztyálynál f. évi augusztus hó 1 ig mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthető s a netáni észrevételek írásban ugyanott élőszoval pedig a helyszini tárgyalás alkalmával megtekinthetők, mert a mennyiben ilyenek nem emeltetnének s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1901 évi július hó 29-én.

Sarlot
főkapitány.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

31705—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetlen és fölös szállítványok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés utján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheraru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghivatik.

állomáson	f. é. augusztus hó
Pozsony	19-én
Eszék	19-én
B.-Csaba	19-én
Ujvidék	21-én
Szatmár-Németi	21-én
Kolozsvár	21-én
Bpest. ny.	22-én
Miskolcz g. p. u.	22-én
Kecskemét	24-én
Szeged	26-án
Arad	26-án
Zágráb	26-án

Győr	27-én
Szabadka	27-én
Debreczen	27-én
Veszprém	28-án
Nagyvárad	28-án
Kassa	28-án
Bpest dpart	29-én
Fiume	29-én
Bpest-Józsefváros	31-én

Budapest, 1901. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

1406—1901. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tafler testvérek végrehajtatóknak, Stumpf Jánosné végrehajtást szenvedő elleni 514 kor. 96 fill. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, almáskamarási községben lévő, a 155. sz. telekkönyvben A+2. alatt felvett és végrehajtást szenvedő jutalékát képező ingatlanra 1398 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi augusztus hó 17-ik napjának délelőtti 10 órája Almás-kamarás község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%^o-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1901. évi márczius hó 30-ik napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

1012 kir. tszéki bíró.

Magy. kir. államv. üzletv. Zágráb.

18187—901. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zágrábi üzletvezetőségének központjában egy 600 korona évi fizetés és 240 korona lakbér, valamint a szolgálati egyenruha élvezetével egybekötött hivatalozgái állás üresedett meg.

Annak előrebocsátása mellett, hogy a polgári alkalmaztatásra jogosuló hadügyi, vagy honvédelmi ministeri igazolvánnyal bíró kiszolgált altisztek az 1873. évi II. t.-cz értelmében ezen állások betöltésénél elsőbbséggel bírnak, felhívjuk mindazokat, a kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy kellőkép felszerelt folyamodványukat, melyben a magyar állampolgárság, s az igazolványos altiszteknél a 45. másoknál a 35-ik

életévet meg nem haladó életkoron, ép- és egészséges testszervezetten felül a magyar írás és olvasásban, valamint a számolás elemeiben való jártasság is kellően igazolandó, a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez, legkésőbb f. évi augusztus hó 15-ig annál inkább betérjesszék, mert a később beérkező kérvények figyelembe véteteni nem fognak.

A katonaságtól közvetlenül a szolgálat folytonosságának megszakítása nélkül, hozzánk átlépő katonai altiszteknél, véglegesítésük esetében a katonai szolgálatban töltött idő az alapszabályszerű utánfizetésnek megfelelő havi részletekben leendő befizetése mellett nyugdíjjogosult idejükbe be fog számíttatni.

Zágráb, 1901. július hó 22-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

A KEFIR

gombával erjesztett tej

a legjobb tápszer lábadozó betegeknek és gyenge egyéneknek, mert a mellett, hogy nagy táperővel bír, a gyomorra gyakorolt enyhe izgató hatásánál fogva az étvágyat és az anyagforgalmat növeli.

Nyáron behűtve kellemes

üditő ital.

Kapható:

Dr. Singer János orvos és Rozvány György

gyógyászorvos

292

sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált tej termelő intézetében

Aradon, Kossuth- és Batthyányi-u. sarkán.

Egy nagy nemesi birtok

Nagyvárad vasuti állomástól 1¹/₂ órányira kocsival, jó csinált uton; terjedelme 6000 h. ebből 2000 h. szántó, jelenleg 2000 h. kivágott erdő, a mely irtás által elsőrendű szántóvá alakítható, mert kitünő fekete pihent föld, és 2000 hold őserdő, bükk-cser- és tölgyfával. Van 4000 öl kész vágott tűzifa, a mely mindenkor eladható. Gyönyörű emeletes uri kastély 20 szobából, egy nagy park által körülvéve. Több holdas beültetett nagy szőlő, melyből elsőrendű bor természetik már több év óta. Dohánytermesztésre kitünő talaj, ugyszinte nagyon sok makk terem, az idén bizonyíthatólag 1000 drb. sertés hizlálásához elegendő termett meg. A gabonatermesztés kitünő, idei termés 5—6 mm. holdankint. A birtoknak jó karban levő gazdasági épületei vannak. Ára 725.000 frt fundus instructussal. Teher 450.000 frt. olesó bankpénz amortisatióra. A vételhez csupán 100.000 frt. szükséges, a maradvány igen kényelmes fizetési feltételek mellett. A szomszéd községek lakosai a birtokot parcellázva óhajtják, és oly árt ígérnek, hogz ily módon 900.000 frt. érhető el, de a tulajdonos beteg ember lévén, nem megy bele a parcellázásba, inkább olesóbb árban, de egyszerre óhajtja eladni. Fialtabb erőnek igen ajánlatos volna, hogy parcellázza, s így könnyű módon 200.000 frtot rövid időn belől szerezhethet meg.

Alkalom most nyilik egy ily kitünő birtok vétele által a tőkét jól elhelyezni, mert családi körülmények miatt eladó a birtok. — Bővebb felvilágosítást nyujt

Rosenberg Károly, ügynök.

1011

Hötvös-utca 12.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villamos csengő berendezési intézet.

Deák Ferencz-utcza 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű
kerékpárok és varrógépek
kedvező fizetési feltételek mellett
kaphatók. 656

Hirdetmény.

Értesitem a lakosságot, hogy a Maroson a város által a szegények számára berendezet ingyen fürdőben való fürdés reggel 5 órától este 1/2 10 óráig van megengedve, ezen időn túl való fürdés tilos.
Arad, 1901. július hó 27-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Telefon 387. városi és megyei.

10180/1901.

BRAUN N. A.

festék és kőcsokraktárak

ARADON,

József főherceg-ut 12. és Forray-utcza 7.

Ajánl saját gyártmányu olajfesték- és fénymazakat s minden e szakmába vágó cikkeket legjutányosabban,

☛ Pontos és szolid kiszolgálás! ☛

A Braun N. A.-féle 751

Amerikai padlózománcz készítője.

Ezen padlófénymaz szagtalan, mosható és röktön szárad. 1 kgr. 90 kr.

Vidéki rendelések postafordultával.

Hirdetmény.

Prager Prágai gyógyszerész által dr. Rosa élet balzsam forgalomba hozott szernek, forgalomba hozatalát a nagymélt. m. kir. belügyminiszterium 53738/VI-b—1901. szám alatt hozott határozatával eltiltotta.

Ezen körülményt azzal teszem közhirrre, hogy aki ezen tilalom ellenére ezen szert forgalomba hozza, vagy ingyen osztogatja, kihágást követ és az 1879. XL. t.-cz. 92. §-a alapján 600 koronáig terjedő pénzbüntetés és 1 hónapig terjedő elzárással fog büntettetni.
Arad, 1901. július hó 22-én.

Sarlot
főkapitány.

PUSKAMŰVES.**KNIZSE IGNÁCZ**

ARAD,
VÁROSLIGET, POLGÁRI LÖVÖLDE.

Elfogad mindennemű javításokat
czéllövő-, vadász- és flobert-fegyvereken, revolvereken,
továbbá készít

uj fegyveragyakat, mindennemű fegyverekhez
a legjobb kivitelben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. — Olcsó árak.

Kiváló tisztelettel

KNIZSE IGNÁCZ

puskaműves.

994

SZEPLŐ

májfolt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű aroztiaz-tátlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt a Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Használata rendkívül kellemes, a bőr által azonnal teljesen felszívódik minek következtében az arcnak szép ifju bájút kölcsönöz. Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatú

Ibolya-crème szappan a 35 kr.

Hajós-féle **IBOLYA-TEJ**

(Bau de Violette de Hajos.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, kark és kezeknek megkapó szépséget, fehérillom és rózsaszínben tündöklő varázsos színt kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan powder az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsaszín és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienikus kiállításán, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálaíratokkal elismerve!

Óvakodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratoriumában

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeház zsal szemben és VOJTEK és WEISZ uraknál.

Hidegvizgyógymód 15 jegy 6 frt.
1 jegy 0.50 frt.

Villamfényfürdő csusz, (rheuma), elhizottság, köszvény ellen. — 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1.25 frt.

Szénsavas fürdő szivbajok, vérszegénység ideggyengeség, meszesvérek. — 15 jegy 18 frt, 1 jegy 1.50 frt.

Moor fürdő rheuma, nőbajok. — 15 jegy 18 forint. 1 jegy 1.50 forint.

Svédgyógytorna görbe hátú és gyenge gyermekeknek. — Megjegyzés szerint.

Belégzések Tüdő- és gégebajok.

Dr. Hecht

orvosi intézetében, Zrinyi-utcza 3. sz.

Üzletfelosztás és végeladás!

A férfi-divat, czipő- és kalapüzletem felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendezek és a raktáron lévő cikkek, férfi-, női- és gyermek-czipők, kalapok, ingek és nyakkendők, egyenruha cikkek stb. minden elfogadható árban eladatnak.

Az eladás naponta reggel 7 órától este 8 óráig történik.

Tisztelettel:

931

Márkus Lajos.

(Aradi Louvre)

Aradon, Andrassy-tér 18.